

IVYKDYTA KARINĖS TARNYBOS LOTERIJA

SOVIETŲ SAJUNGOS ŽEMĖS ŪKIS GAVO NAUJUS VALDŽIOS NURODYMUS

Nutarta stiprinti privačius valstiečių sklypus

MASKVA. — Kaip jau buvo skelbta, sovietų kolchozų atstovai savo suvažiavime "patvirtino" vyriausybės pasiūlytus nuostatus žemės ūkiui. Kai kurie nuostatai jau buvo pradėti įgyvendinti dar prieš jų patvirtinimą. Partijos komisijai, kuri šiuos nuostatus sukūrė, vadovavęs pats Brežnevas, todėl jokio "patvirtinimo" valdžiai ir nereikėjo. Naujos ūkininkavimo taisyklės siekia padidinti mėsos gamybą, sustiprinti Sovietų Sąjungos žemės ūkio sekretorių, kuris labai atsilikęs, ne tik nuo kitų Europos valstybių, bet atsilikęs ir nuo sovietų biurokratų tvarkomų kitų sričių.

Sovietų vyriausybė ir partija paskelbė, kad ūkiuose bus sudaromos "rinktos kolchozų valstiečių tarybos".

Nauji ūkininkavimo nuostatai numato įvesti valstiečiams pastovius metinius atlyginimus ir įvairius privačių iniciatyvą skatinančius "bonus", kad darbininkui būtų materialinis interesas daugiau ir geriau dirbti. Reikia manyti, kad ateityje pasižymėję savo darbe darbininkai vietoje dabartinių medalių ir "pereinamųjų vėliavų" gaus daugiau rublių, kaip paprastai daroma kapitalistinėse sistemose.

Valdžia nutarė nesumažinti privačių sklypų ir daržų, kuriuose kolchozų darbininkai augina sau maistą. Sklypų bendra produkcija yra tokia didelė, kad sklypus panaikinus visoje Sovietų Sąjungoje kiltų badaus. Valstybinį ūkių ir kolchozų direktoriai įpareigoti padėti atskirų sklypelių savininkams ne tik darbo mašinomis, traktorius ir kitais būdais, bet įpareigoti padėti parduoti sklypų gaminius vietinėje rinkoje. Paskelbti nuostatai sako, kad kiekvieno valstiečio šeima gali turėti savo naudojimui 1,23 akro žemės sklypą.

Valstiečių tarybų galios ir pareigos naujuose nuostatuose nenusakomos. Sakoma tik, kad jos pagreitins tarybinių ūkių demokratinių išsivystymą. Tos tarybos turėsiančios aptarti svarbiausius kolektyvinių ūkių gyvenimo ir veikimo klausimus. Tikrieji ūkių prižiūrėtojai, tikriausiai, liks ir toliau partijos skirti sekretoriai ir nesamų "komitetų" pirmininkai.

Maskvoje apžiūri Mėnulio akmenį

Didelis susidomėjimas JAV švietimo paroda

MASKVA. — Maskvos gyventojai, susidomėję iš Mėnulio atvežtu akmeniu, taip pradėjo grūstis į Amerikos parodą Maskvoje, kad išlaužė stiklines pastato duris ir sugriovė Apollo 11 atvežtų filmų demonstravimo patalpą. Parodą reikėjo uždaryti ir sustiprinti sienas. Dvidešimt sovietų milicininkų nesugebėjo išlaikyti tvarkos.

Amerikos švietimo parodoje sovietų piliečiai pamato ne tik po stiklu išstatytą Mėnulio akmenuką, sveriantį 2,45 uncijas, bet jie apžiūrinėja Amerikos mokyklose vartojamas knygas, televizijas. Jos prirakintos prie pastovų, nes maskviečiai praeityje knygas pavogdavo. Parodos aiškintojai turi daug darbo atsakinėti į sovietų piliečių klausimus. Didžiausią susidomėjimą kelia Apollo 11 astronautų atvežti Mėnulio filmai.

IŠ VISO PASAULIO

COLOGNE. — Vakarų Vokietijoje pasibaigė šnipo Heinz Suetterlin teismas. Jis gavo 7 metus kalėjimo. Rusai jį buvo atsiuntę ir įsakę apsvesti su pagyvenusia užsienio reikalų ministrės sekretore, per kurią šnipas prievardavo prie slapto dokumentų. Šnipo žmona, patyrusi, kad ji buvo vesta ne "iš meilės" kalėjime pasikorė.

HAVANA. — Iš Europos į Braziliją skridęs keleivinis lėktuvas su 94 asmenimis ginkluotų vyro buvo nukreiptas į Kubą. Tai jau 65-tas pagrobimas šiais metais.

PARYŽIUS. — Žinomas Amerikos pramonininkas ir milijonierius su komunistiniais palinkimais, Cyrus Eaton išvažiavo į Hanojų. Jis kurį laiką viešės Maskvoje.

Vengrijos Kadaras apie savo režimą

VIENA. — Vengrijos komunistų partijos vadas Janos Kadar, savo pasikalbėjime su italių komunistų laikraščiu "L'Unita" išdėstė susidomėjimą keičiančias mintis, kurios primena Čekoslovakijos Dubček'o kartotais laisvesnio ir demokratiškesnio režimo idėjas.

Kadaras pareiškė, kad komunistų partijos pirmumas visose gyvenimo srityse negali būti ginčijamas, tačiau socialistinė valstybė esanti sukurta ne vien komunistams, bet ir kitokių pažiūrų žmonėms, kurie irgi turi teisę į lygias sąlygas gyventi ir dirbti, nežiūrint jų pažiūrų ir įsitikinimų.

Vengrijos partijos vadas sveikino Vokietijos socialdemokratų laimėjimą rinkimuose ir pareiškė, kad dabar tenka laukti išvokičių valdžios ne tik žodžių, bet ir darbų.

Kadaras tačiau pridėjo, kad nacionalizmui ir "antisovietizmui" Vengrijoje negali būti vietos.

Kovos tarp arabų

ADENAS. — Pietinio Jemeno ir Saudi Arabijos pasienyje vyksta kovos, kuriose dalyvauja abiejų kraštų reguliari kariuomenė ir aviacija. Paaiškėjo, kad kovas pradėjo Pietų Jemenas.

Prieš gaudamas iš britų nepriklausomybę Jemenas prarado Al Sharoorą rajoną, kurį, su britų pritarimu okupavo Saudi Arabija. Dabar, praslinkus dviem metams po nepriklausomybės gavimo, Jemenas puolė Al Sharoorą ir jį užėmė. Didelės kovos vyksta Al Wadeca vietovėje, kur suneia keli svarbūs keliai. Pietų Jemeno pranešimai

Pietų Vietname amerikiečiai kareiviai gydo vaikų žaizdas. "Kai kurie vaikai daugiau susidomėję korespondento foto kamera."

NAKTINIS PUOLIMAS SINAJUJE PADARĖS IZRAELITAMS NUOSTOLIŲ

Izraelio lėktuvai apšaudė savo pozicijas

KAIRAS. — Egipto vyriausybė ir kariuomenės vadai labai patenkinti savo paskutiniu puolimu Izraelio okupuotame Sinajuje. Pranešimai sako, kad apie 180 kareivių gumulais laiveliais persikėlė per kanalą, nepastebėti peržengė spygliuotų vielų užtvaras, minų laukus ir puolė izraelitų pozicijas, bunkerius, amunicijos sandėlius bei tankus. Mūšyje žuvo 50 izraelitų. Izraelio lėktuvai, atskridę apšaudyti puolančių egiptiečių, šiems pasitraukus per kanalą atgal, apšaudė savųjų pozicijas, padarydami Izraelio daliniams dar didesniuosius nuostolius.

Egiptiečiai šį prietiltį Sinajuje išlaikė virš 2 valandų. Juos rėmė Egipto artilerija. Dvi sunaikinti keturi tankai, buvę artilerijos pozicijos, du amunicijos sandėliai, kurių vienas sprogdamas užmušė du egiptiečius ir sužeidė penkis.

Izraelio pranešimai šį Egipto puolimą kitaip nušviečia. Apie 40 egiptiečių bandė persikelti per kanalą, tačiau buvę pastebėti, sulaukyti ir atmušti atgal. Kai kurie žuvė viduryje kanalo.

Šiandien New Yorke bei susitiko su Vienos kardinolu Franz Koenigui, kuris reguliariai apilanko Mindszentį.

Vengrijos vyriausybė sutikusi kardinolą išleisti į Ameriką, tačiau nesutikusi, kaip kardinolas reikalauja, atšaukti prieš jį nukreiptų kaltinimų. Ameri-

kos vyriausybė sutikusi priimti kardinolą, nes jis ir taip gyvena Amerikos "teritorijoje" jau 13 metų, kai jis pasislėpė nuo komunistų milicijos JAV ambasadoje. Manoma, kad kardinolas atvyks Ameriką dar šiais metais.

Du Amerikos karo laivai neužilgo plauks į Juodąją jūrą manevruoti.

sako, kad Saudi Arabijos daliniai buvo atmušti su dideliais nuostoliais.

Pietų Jemenas turi gan stiprią, 10,000 vyrų kariuomenę, apmokytą britų karininkų ir apginkluotą sovietų. Jemeniečiai nekenčia Saudi Arabijos. Kareiviai, prieš išeidami į mūšį, kiekvienas išsikasa sau kapo duobę. Pietų Jemeno prezidentas Salem Rubaya Ali pareiškė, jog Jemenas visomis jėgomis ginsis nuo Saudi Arabijos, o jam padės kitos progresyvos arabų valstybės bei socialistinės pasaulio šalys.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Senatas vakar svarstė pajamų mokesčių reformos klausimus. Dauguma siūlė padidinti sumą, už kurią mokesčiai mokescių nemoka. Iki šiol ta suma buvo 600 dol. asmeniui.

Baltieji Rūmai pranešė, kad gruodžio 8 d. prezidentas turės spaudos konferenciją.

Sen. Mansfieldas vėl įteikė rezoliuciją, kuri reikalauja sumažinti Amerikos kareivių skaičių Europoje. Prieš Čekoslovakijos invaziją šitokia rezoliucija senate turėjo virš 50 senatorių paramą.

Sen. Carl Mundt iš Dakotos gavo širdies smūgį ir guli ligoninėje.

P. Vietnamo parlamento nariai atvyko į vietovę, kur menamai įvyko civilių skerdynės, vykdytos amerikiečių. Jie planavo pradėti gyventojų apklausinėjimą, tačiau amerikiečių artilerija juos išvaikė. Kareiviai šaudė į Viet Congo patrulį. Komisija ir spaudos atstovai, viso 46 asmenys, sugrįžo atgal į Saigoną.

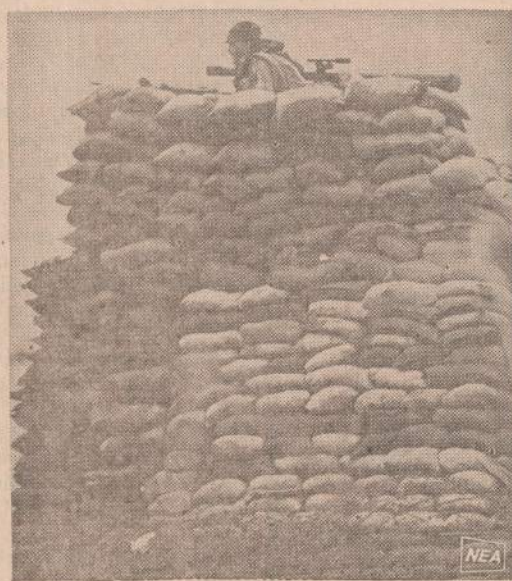
Čekoslovakijos prezidentas Svoboda su delegacija sugrįžo iš Irano. Čekoslovakija pirks daugiau Irano naftos.

Prasidėjo naujos telefono linijos tar Amerikos ir Sovietų Sąjungos bandymai. Linija veiks tris mėnesius, ji eis per Londoną, Oslo ir Helsinkį į Maskvą ir Leningradą.

KAIRAS. — Egiptas praneša, kad apie 130 vyrų dalinys puolė Izraelio laikomą teritoriją rytinėje Suez kanalo pusėje ir padarė izraelitams sunkių nuostolių. Izraelio aviacija apšaudė savas pozicijas. Izraelis šias žinias paneigė.

— 1969 m. lapkričio 25 d., Latvijos Atstovo iniciatyva, įvyko Baltijos valstybių diplomatinė atstovų JAV-se pasitarimas Washingtono. Ta proga jis painformavo ir pasitarė einamaisiais reikalais.

kos vyriausybė sutikusi priimti kardinolą, nes jis ir taip gyvena Amerikos "teritorijoje" jau 13 metų, kai jis pasislėpė nuo komunistų milicijos JAV ambasadoje. Manoma, kad kardinolas atvyks Ameriką dar šiais metais.

Gerai susiprintoje Bu Prang stovykloje Vietname amerikietis neša sargybą, laukdamas naujo komunistų puolimo.

LOTERIJS BŪDU NUSPRESTA, KAS 1970 M. TURĖS EITI Į KARIUOMENĖ

WASHINGTONAS. — Vakar Amerikoje buvo sugrąžinta loterijos sistema į kariuomenės tarnybą šaukiamiems vyrams atrinkti. Į stiklinį indą Washingtono buvo sudėti numeriai, kurių kiekvienas reišė metų datą. Šie 366 numeriai ir 26 alfabeto raidės buvo traukiami jaunimo atstovų. Loterija lietė visus karo tarnybai tinkančius, nuo jos neatleistus vyrus, gimusius tarp 1944 sausio 1-mos ir 1950 m. gruodžio 31 dienos. Vyrų, kurių gimimo dienos atitiko ištrauktus numerius, bus pašaukti ateinančiais metais karinėse tarnybose. Jų bus apie 250,000. Visi kiti daugiau galės nebėjoti pašaukimu, išskyrus didesnio karo atvejį.

Pravda atmeta Izraelio puolimus

MASKVA. — Sovietų Pravdoje pasirodė puolimai prieš Izraelį, kuris kaltina sovietų vyriausybę sovietų žydų persekiojimu. Pravda atmeta Izraelio vyriausybės kaltinimus, jog sovietų valdžia neleidžianti žydams emigruoti į Izraelį. Laikraštys spausdinamos laišku ištraukos, kurias tariamai parašė Izraelio žydai savo draugams ir giminiams Sovietų Sąjungoje. Laiškuose Izraelio vyriausybė kaltinama karo su arabais kėlimu. Izraelis ieškąs naujų imigrantų tam, kad galėtų juos pasiųsti kariauti su arabais.

Pravda vadina "zionistų" pažadus ir kvietimus melu. Žydai kurie nuvyko į Izraelį, nusivylę gyvenimo sąlygomis ir esama tvarka. Daug Rusijos žydų pradėd kare savo vaikus tik tam, kad milijonieriai turėtų dar daugiau pinigų. Žydai Izraelyje radė skurdą ir nežmonišką gyvenimo sąlygas, — rašo Pravda.

Komunistų valdžios "gelbsti" savo piliečius nuo skurdo kitoje valstybėje net pastatydamas, kaip Vokietijoje, gerai saugomas sienas, kad iš komunistų "rožaus" žmonės nepaspruktų į vakarų pasaulį "skurdą".

Ragina pasaulį rengtis karui

Kinijos premjeras smerkia JAV ir Sov. Sąjungą

HONG KONGAS. — Kinijos premjeras Chou En Lajus pasakė svarbią kalbą per Albanijos ambasadoje, Pekine įvykusį priėmimą, kuriame buvo paminėta 25 metų sukaktis nuo komunizmo įsigalėjimo Albanijoje.

Premjeras pareiškė, kad viso pasaulio pažangūs žmonės turi ruoštis karui prieš Ameriką ir Sovietų Sąjungą, nes šios dvi galybės planuojančios bendrą žygį prieš pasaulio revoliuciją. Kadangi pasaulio pažangieji laiko Kiniją savo vadu ir įkvėpėju, Amerikos imperialistai ir sovietų social-imperialistai didina savo sąmokslą, tamprina ryšius ir rengiasi kovai prieš Kiniją, — pareiškė Chou En Lajus. Jis pasmerkė ir Amerikos-Japonijos bendradarbiavimą. Paskutinės derybos dėl Okinavos salos buvusios ne dėl Okinavos sugrąžinimo Japonijai, bet dėl visos Japonijos pavertimo viena didele Okinava. Amerikos-Japonijos bendradarbiavimas esąs provokacija Kinijai ir kitoms Azijos šalims.

ČIKAGA. — Jau antrą kartą šiais metais pabrangsta pieno kaina. Pakėlimas siekia du centus vienai kvortai.

Svarbiausia šio naujo įstatymo savybė ir yra ta, kad sutrumpinamas nežinios laikotarpis. Anksčiau karinė tarnyba grėsė visiems jauniems, neatleistiems nuo tos tarnybos vyrams ki 26 metų amžiaus. Ateityje bus šaukiami tik devyniolikamečiai. Taigi, šiandien apie pusė milijono vyrų, kurie nebuvo "ištraukti" karinėse tarnybose, žinos, kad jiems nebėra ko bijoti.

Senato ginkluotųjų jėgų komitetas priešinosi šiai naujai tvarkai todėl, kad galvojo, kad loterija sumažins stojančių į karininkų mokyklas skaičių. Anksčiau daug jaunuolių, nenorėdami tarnauti paprastais kareiviais, iš anksto bandydavo pasidaryti karininkais. Naujoji tvarka, pasakydama iš anksto jaunuoliui, kad jam nereikės tarnauti, gali atimti jo norą, baigus universitetą, stoti į kariuomenę karininku.

Prezidentas Nixonas dar prieš rinkimus nemažai kalbėjo apie įvedimą vien savanorių kariuomenės. Galimas daktas, kad, pasibaigus Vietnamo karui, prie tokios kariuomenės ir bus prieita.

Loterija Amerikos karinėje tarnyboje nėra naujas dalykas. Ji jau buvo naudojama 1917 metais ir tarp 1940 ir 1942 metų. Tuo metu Amerika buvo įstočiusi į I-mąjį ir II-trąjį Pasaulinį karą. Vėliau paaiškėjo, kad loterijos būdu parenkamų kareivių neužtenka ir buvo šaukiami į karinę tarnybą visi jai tinkami amerikiečiai. 1940 metų loterijos traukimas vyko iškilmingai, dalyvaujant prezidentui Rooseveltui, karo sekretoriui Stimsonui, senatoriams, politikams, žurnalistams. Traukimas įvyko spalio 29 d. ir pirmas ištrauktas numeris, kaip archyvai liudija, buvo 158. Tas vienas numeris "pašaukė" 6,475 tą dieną gimusius vyrus.

Sovietų dujos Vakarų Vokietijai

Už pieno vamzdžius Bavarija gaus dujų

BONA. — Sovietų Sąjunga susitarė su Vakarų Vokietija pristatyti šiai natūralių dujų, kurios specialia vamzdžių linija ateis į Vakarų Vokietijos Bavarijos provinciją per Čekoslovakiją. Dujų pristatymas prasidėsias 1978 metais, kad bus atsiųsta 17 milijardų kubinių pėdų dujų. Iki 1978 metų tas kiekis bus padidintas iki 105 milijardų kubinių pėdų.

Sovietų Sąjunga ir Vokietija neskelbia tų dujų kainos, tačiau yra žinoma, kad vokiečiai už dujas užmokės savo pramonės gaminiams, ypač didelio diametro plieniniams vamzdžiams, kuriuos gamins Mannesmann ir Thyssen bendrovės Ruhr krašte. Šis susitarimas napatinkas Rytinės Vokietijos valdžiai.

STUTTHOFO PĒDSAKAIS

Lietuvių kankinių kapai neužmiršti

Antanas Suraučius Varšuvoje leidžiamame spaile mėn. "Aušroje" Nr. 15 aprašo įspūdžius, aplankius nacių įsteigtą žmonių lašų kapus Stutthofe, kuriame buvo nukankinti nemažas skaičius lietuvių patriotų.

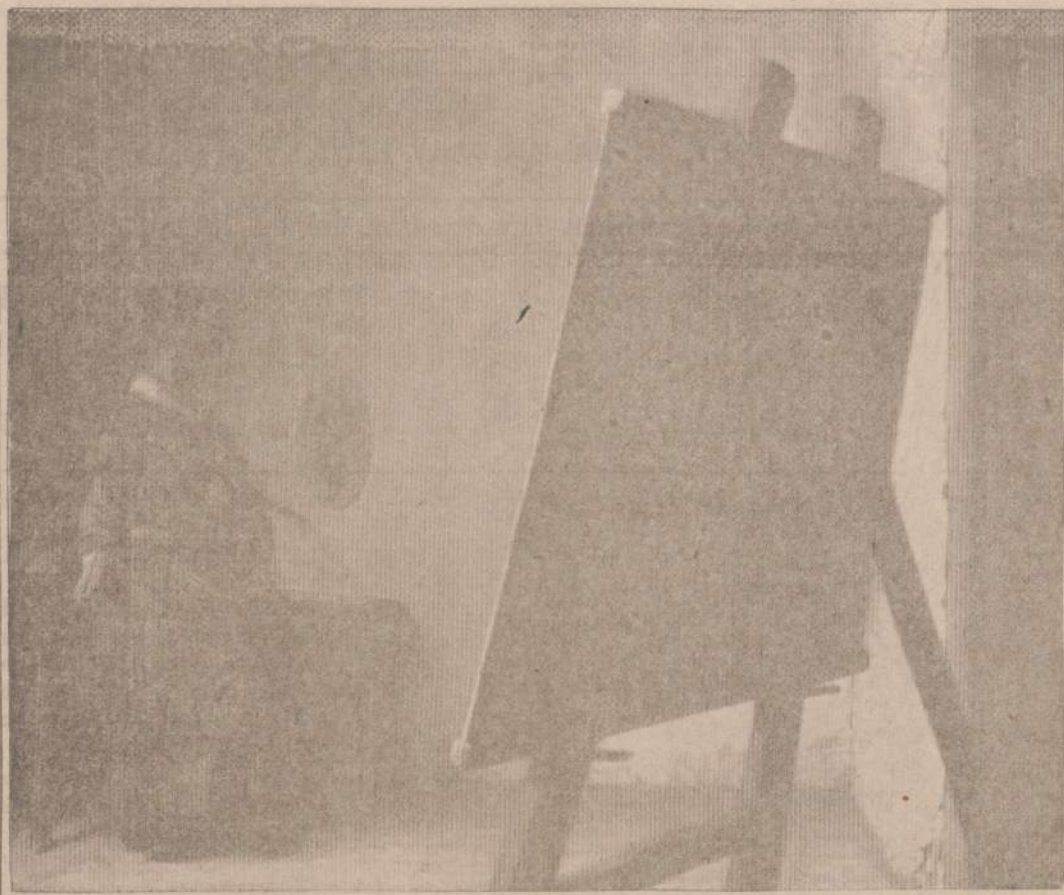
1967 metų vasara. Buvusiame Stutthofe lageryje — dabar muziejuje būriai lankytojų, užklysta pajūrio turistai. Didelis lagerio plotas, išlikusi eilė barakų, dujų kamera, krematoriumo pečiai ir milžiniškas paminklo makietas byloje apie prometėjišką žmonių kovą su žvėriškomis — žvėrimis legendariniame "dievų miške". Tarp lagerinių eksponatų ženklai žymėjusieji lietuvių tautybės kalinius, lietuvių laiški — sveikinimai lenkų tautybės kaliniams Kaldėdų, Velykų ir kitomis progomis. Lietuvių kalinių lenkiškai rašyti draugiškumo, vienybės, vilties žodžiai. Leidinių apie Stutthofą gablotėje Balio Sruogos knyga "Dievų miškas". — "Čia sandėliai, kuriuose buvo kraunami atimti iš kalinių rūbai, rūbai iš visos Europos", — girdisi vadovo aiškinimų nuotrupos. Tai čia buvo sumestas ir lietuviškojo naminio milo eilutės ir lietuvių darbininko drapanos ir lietuviškos karinės milinės, tai čia buvo numestas mūsų Balio Sruogos — literatūros didžiūno ir augaloto vyro — angliškos medžiagos kostiumas, elegantiški pusbačiai ir apsiaustas su lietuvišku pasu kišenėje. Buvo ir dingo... ir žmonės ir rūbai, ar kiti asmeniškai žmonių daiktai.

Gūdus muziejus... bet jis tam, kad žmonės įspėtų, mokytų, įkvėptų jiems žmoniškos drąsos. Prie Pucko ošia didžiosios Gdanskio žankos bangos, toluoje melsva Helio juosta. Vienos kapinės, antros kapinės, kažkur mažam miestelyje dar vienos. Tose, kur arčiau jūros

kranto, lietuvių stutthoviečių kapai.

Žiupsnelis Stutthofa istorijos jau už paties lagerio ribų. 1945 metų sausio 24 dieną lageris buvo skubiai evakuotas. Kolonos buvo varomos vakarų link. Pusiaukelyje tarp Lemborko ir Slupsko jau nebebuvo kur trauktis, tai esesininkų apsauga varė kolonų likučius Gdanskio link. Žmonės nuo bado, šalčio ir nuovargio krisdavo kelyje, apsauga pribaidavo nusilpusius pavieniais šūviais, daug mirė pastovių vietose. Kolona, kurioje buvo daug lietuvių pasiekė Pucką. Iš pusanatro tūkstančio kalinių ir pusės nebeliko. Čia pat vyko kovos dėl Gdanskio ir jo apylinkių. Esesininkai atsidiūrė akdavietėje paliko kalinius savo valiai ir kažkur dingo. Toliau prasideda laisvės ir Stutthofa pasekmių istorija, badas, betvarbė ir šiltinė... šiltinė skinus žmones kaip esesininkų kulka. Lietuviai — buvę Stutthofa kaliniai vietos gyventojų Kašubų padedami daugiausiai prisidėjo prie tvarkos ir pagalbos organizavimo. Buvo suorganizuotos ligoninės, aprūpinimas ir ligonių slaugymas. Du lietuviai stutthoviečiai dirbė pavojingiausių ir sunkiausių slaugymo darbų, užsikretė patys šiltine — kunigas ir inžinierius, vienas mirė kovo gale, antras balandžio pradžioje. Pucke palaidoti. Kuldūs antkapiai, nedidelės jau suskaldytos cementinės lentelės su užrašais lietuvių kalba. Kiek toliau bendras Stutthofa aukų kapas Pucke — apie 400 žmonių; daugiausiai jaunos Vengrijos žydės mirusios šiltine. Visuomenės pastatytas paminklas, gelės, vainikai prie paminklo. Šalia lietuvių kapų paminklas lenkų kariaus žuvusiems Pucke 1939 metais.

Pavasari, vasarą, Vėlynių dienų kažkieno ranka tvarko lietuvių stutthoviečių kapus, kažkas padeda gėlių, kartais ir vainikų. Kukli atmintis, bet tikrai labai nuoširdi, reiškianti gilų pagarbą ir dėkingumą. Gal artimiausiu metu lietuvių gaus

Rembrandt van Rijn. "Dailininkas savo studijoje". Iš parodos Rembrandtas prieš 300 metų. Nuosavybė: Museum of Fine Arts, Boston; Zoe Oliver Sherman kolekcija. Nuotrauka: The Art Institute of Chicago

vių stutthoviečių kapus, kažkas padeda gėlių, kartais ir vainikų. Kukli atmintis, bet tikrai labai nuoširdi, reiškianti gilų pagarbą ir dėkingumą. Gal artimiausiu metu lietuvių gaus

Pucke susilauks naujų antkapų ir bendro paminklo. Tolokai tėvynė Lietuva, gyvenimas eina pirmyn, laikas bėga, bet anometo kovotojų atmintis neužges lietuvių širdyse.

dar nematė, patartina pačiam pamatyti, kaip puikiai ir greitai ten išaugo medžiai, alėjos, krūmeliai, automobilams pastatyti aikštės ir atgimė į lūšyną bevirstęs miesto kvartalas. Bet tai jau grynai negrų apgyventas ruožas.

Prasidėjusi šiaurėje iš Broadway, pačiame tolimiausiame miesto pietiniame gale Halsted gatvė baigiasi prie Washingtono arklių lenktynių parko.

Savo vardą ši gatvė gavo iš vieno pašaliečio William Halsted iš Philadelphia, kurs Chicago anksstybesiems kolonistams biznieriams skolinavo stambias sumas pinigų.

J. Pr.

Halsted gatvė

Ilgiausioji pasaulyje

Lietuviams Amerikoje ir Lietuvoje per gentkartes buvusi populiariausia Amerikoje gatvė yra Halsted Street Chicagoje, ypač pagarsėjusi Stokjardais, Cincleiro "Džiunglėmis" ir lietuviškas, dvidešimties vienos mylios ilgumo, tebeskaitoma ilgiausioji gatvė pasaulyje. Seniau ji buvo vadinama First Street, dviejų mylių purvino kelio tarpas iš šiaurės į pietus.

Daug kas nugriauta, išsikraustė, naujos etninės ir rasinės grupės jų vietas užėmė. Ypač Halsted gatvės kaimynystę suardė greitimai pastatytas Dan Ryan greitkelis, kuriam išvesti buvo iškelinti per daug bloky visi gyventojai.

Si gatvė yra augtė suaugusi su Chicago miesto augimu ir plitimu. Ji buvo žymiai prailginta ir praplėta per didžiausio miesto augimo laikotarpį tarp 1871 ir 1914 metų, nors tebeskaitė esanti į vakarus nuo tuometinių tikrojo miesto ribų.

Tai buvo tarplautiškausia gatvė, prie kurios gyveno turbūt visos į Ameriką imigravusių europiečių etninės grupės. Čia buvo grynai čekų, graikų, lenkų, žydų, lietuvių ir kt. kvartalai. Maxwell gatvės turgai buvo ir kol kas tebėra originaliausias Chicago miesto reiškinys — tikras orientališkas bazaras.

Prie Halsted gatvės ypač gyvos buvo dvi originalės ir gausios lietuvių kolonijos — Aštuonioliktosios gatvės ir Bridgeport, pirmoji su masyvine mūrine Dievo Apvaizdos bažnyčia ir mokykla, antroji su tokia pat šv. Jurgio bažnyčia, su lietuviškais daktarais, aptiekomis, advokatais, kunigais, garbiniais, bizniais, verslais ir daugybėmis salūnų, barų bei tavernų.

Šiandien "nebeįprastum tos vietos". Illinojaus universiteto Chicago Circle nušluodama didžiulį keturkampį tarp 6 ir 12 (Harrison ir Roosevelt) gatvių ir tarp Racine Ave. ir Dan Ryan greitkelio, išgyvendino tirsčiausiai graikais apgyventą ir jų krautuvėmis, restoranais, klubais tarpą; Aštuonioliktosios kolonija šiaudien jau pati vadinasi "Little Mexico", kur ir žmonės ir krautuvėlių bei biznelių iškabos gryniausios ispaniški; Dievo Apveizdos bažnyčia jau tik iš prašo kampinėje plytoje matyti, kad "Lithuanian". Halsted ir 19 gatvių bloke miestui atidarius "Urban Progress centrą", pradėjo čia traukti negrų jaunimas net iš 16 ir 14 gatvių. Negrų jau ko ne apgyvendinta 16-ji gatvė ir įsikūrė po keletą šeimų židinėliai Cullerton, Sangamon ir kt. gatvėse.

Bridgeportas dar tebesivadina lietuviškas; čia net keli negrai lietuviškai išmoko kalbėti! Bet kad Bridgeportas seka 18-ąją koloniją, rodo šv. Jurgio parapijos pavyzdys, kur net atleistas lietuvis kamendoriaus pareigas ėjęs kunigas "dypukas" beprisiglaudė pas brolius marijonus. Šiandien visame Bridgeporte tik vienas Dr. Vileišis rūpina lietuvių medicinišku aptarnavimu, lietuviškos vaistinės nebėra nė vienos, taigi nei "trejų devynių", nei valerijono lašų, nei "gumbo" lašų nebėra kur gauti.

Dar viena didelė Halsted gatvės naujiena yra biznio centro Halsted ir 63 gatvių kryžkelėje atnaujinimas. Kas

PIRMAS BALTASIS CHICAGOS GYVENTOJAS BUVO JUODUKAS

Kad pirmasis Chicago baltas gyventojas buvo negras, šis pasakymas yra indėnų juokas, bet tas juokas visu 100 nuosimčiu yra tiesa.

Prie Michigan avenue tilto skersai Chicago upę yra paminclinė lenta, pavaizduojanti pirmąjį ateivį kolonistą, kurs 1772 metais kairiajam Chicago upės krante pasistatė pirmąjį gyvenamąjį namą. Tas kolonistas, apsigyvenęs grynai indėnų krašte, buvo vardu Jean Batiste Pointe Du Sable, ateivis ne iš Europos, o iš Haiti salos, Vakarų Indijos negras, žiauraus Karibų jūrų pirato sūnus.

Jeano tėvas, prisiplėšęs turtų bepirataudamas, senatvėje pamiršo būti "šerū žmogumi" ir dėlto savo sūnui Jean davė ko geriausia išmokslinimą Prancūzijoje, geisdamas, kad sūnus imtųsi sėsiaus gyvenimo kaip koks profesionalas ar valdininkas.

Jean tačiau paveldėjo savo tėvo neuoramos kraują ir grįžęs iš Prancūzijos iškeliauvo į Prancūzijos didžiąją koloniją Naujajame Pasulyje - Mississippi paupius, kur ta kolonija tebesivadino Naujoji Prancūzija, o vėliau ir dabar vadinasi Louisiana.

Jean Batiste Pointe Du Sable čia pradėjo steigti prekybos punktus, aprūpinti indėnus įrankiais ir reikmenimis, mainikaudamas į kailius ir kitokius indėnų produktus, užmezgė pelningus santykius su New Orleans ir St. Louis pirkliais ir pagaliau sugalvojo įrengti centrinį prekybos punktą pakeliiui tarp St. Louis ir Montrelio. Tokią vietą jis pasirinko laukinėje prerijoje prie Michigano ežero. Indėnai šią vietą vadino Eschikagou, o Du Sable tą vardą sutrumpino į žodį Chicago, ir tai buvo šių dienų antrojo didžiausio Amerikos miesto pradžia.

Toje vietoje, kur šiaudien yra Wrigley building jis pastatė medinius 5 kambarių sau gyventi namus, vėliau gyvuliams tvartus, paukštinių, pieninę, keptyklą, rūkyklą, dirbtuvę, malūną ir kalvę.

Šiandien pirmąjį Chicago ateivį kolonistą primena tik žalvarinė lenta prie tilto skersai Chicago upę ir negrai reikalauja jam pastatyti didelį paminklą.

REMBRANDTAS PO 300 METŲ

Spalio 25 d. Chicago Meno institute Gimsaulis parodų salėse buvo atidaryta Rembrandto ir jo sekėjų bei buvusių mokinių dailės paroda. Išstatyta 205 tapybos ir grafikos darbų. 69 paties meistro Rembrandto tapybos ir piešinių skyrius. 20-ties jo mokinių darbų, tokiu būdu šioje parodoje išstatyti darbai nėra vien tik Rembrandto, nors jie turi panašumo Rembrandto technikai. Šioje parodoje nėra išsita 17-to šimtmečio olandų didžiojo tapytojo kūryba, todėl papildyta jam artimiausių to laiko kity dailininkų darbais.

Parodos atidarymo išvakarėse muziejuje vyko trijų dienų simpoziumas, kuriame dalyvavo apie 30 autoritetingų Rembrandto žinovų. Iš 2,300 darbų, kurie kai kieno laikomi Rembrandto darbais, šioje parodoje išstatyta tik 205 darbai. Vienas iš puikiausių jo žiemnos paveikslius yra paskolintas iš Kasselio muziejaus Vokietijoje. Nėra didelio formato drobų, tokių, kaip "Naktiniai sargai" ir t. t.

Paroda baigiasi šį sekmadienį, gruodžio 7 d. Reikia mokėti \$1.50 įėjimo mokesť.

I am an American. Do not fold, spindle, or mutilate.

Millions of them show their pride by buying U. S. Savings Bonds. Through regular purchases where they work or bank, they've helped preserve our freedoms by investing in their country.

At the same time, they've been storing up quite a nest egg for themselves.

U.S. Savings Bonds pay a guaranteed return. And your investment is backed by the full faith and credit of the United States of America.

Also, the interest on Series E Savings Bonds isn't subject to state or local income taxes.

You can defer federal taxes on E Bond interest until you redeem the Bond.

If your Bonds are lost, or stolen, or destroyed, we simply replace them without cost.

They're safe. They're easy. They're automatic. And they're also a reminder. A reminder that we all have to work hard to keep what we have.

Investing in your country will do just that. Think about U.S. Savings Bonds. It's a way to keep our country from getting folded, spindled or mutilated.

If they're lost, stolen, or destroyed, we replace them.

Being an American is comfortable. After all, we do have more than any other country in the world. But sometimes we get too comfortable. We take our leisure and our prosperity and our freedoms for granted. Sometimes we have to be reminded that it wasn't easy for us to get where we are. That the freedoms we enjoy weren't handed to us on a platter. Of course, the great majority of Americans have great pride in their country.

Take stock in America Buy U.S. Savings Bonds

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Department of the Treasury and the Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų, Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamamyski ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiūsti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4% Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$5,000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4 3/4% Ant visų knygynelių sąskaitų
Nuošimčiai priskaitomi kas dieną, išmokami kas trys mėnesiai.

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪŠŲ PILVAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- Free community rooms for your organization's meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks.
- Sell & redeem U.S. Bonds
- Two large free park'g lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6 - 7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

JONAS VAICIONAS

"RŪTELĖ" IR TOLIMESNĖS ISVADOS

Pradėdamas šį rašinį, tikrai nemeluodamas nuosirdžiai noriu padėkoti visiems, spaudoje vienai ar kitaip atsiliepusiems į mano pareiktas mintis. Tikėkite, Gerbiamas Skaitytoju, tokios sau nepelnytos reklamos dar niekad nesu susilaukęs!

Prikerėdamas "Naujienuose" šiltą padėką už mano per šiuos metus išspausdintus straipsnius, parodžiusius Skaitytojui visai atvirą mano veidą — o juose esu pasakęs beveik viską, kas man ant širdies gulėjo — maniau, kad vadovėlio "Rūtelės" reikalaujama daugiau nereiškia. Ir tikrai to nebūtų buvę, jeigu tūlas Algirdas Vainius "Naujienuose" lapkričio 12 d. laidoje nebūtų paskelbęs "Dėl užsitęsusių "Rūtelės" kritikos".

Čia nebus joks atsakymas Vainiui, nes nėra jį ką atsakyti. Nors rašinio autorius ir teigia, jog ne visi "Rūtelės" reikalaujami straipsniai buvo jo atidžiai sekti, išskyrus paskutinį Vaiciono (o, kokia didelė garbė! J. V.), tačiau jokių būdu nepatikėsiu, kad tą mano rašinį buvo rimtai skaitęs. Išskiriant žodžiai, išleisti nurodyti faktai, pvz. kad Kubilinskas buvo partizanų nuteistas mirti už išdavimą, net perša mintį, kad Vainius apie tą rašinį yra tik girdėjęs.

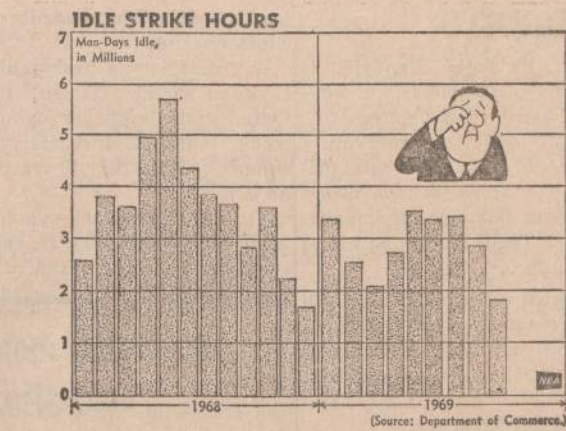
Vainius pačiam sau prieštaravimai parodo jo neįsigilinimą ar labai paviršutnišką žiūrėjimą.

Rašinį rašant, vis dėlto reikia bent, kaip dabar priimta turti, laikytis linijos, o tokios nėra su žvakute negalėjau pastebėti. Kokia čia logika, kada Vainius taria, jog "...dėl žuvusių partizanų, kas iš mūsų šios tragedijos nepergyvena". Tačiau tas pats Vainius apsisukęs teisinga tu partizanų išdaviką, jų partizanų, pasmerkta mirti.

Vainius sako, jog jeigu būtume pakliuvę į pavergėjo rankas, gal gaidžiama giedant būtume ir didesnę šunybę padarę. Kiek pačių partizanų, kiek lietuvių pateko į pavergėjų rankas. Jeigu jie kankinimų metu ką ir pasakė, niekas už tai nesiryžta jų kaltinti. Ir nesiryžto. Patys partizanai tokius atsitikimus nutylėdavo.

Matyt, Kubilinsko atsitikimas buvo kitoks. Tenka kartoti, ką esu jau rašęs: mes galime nežinoti, bet partizanai tikrai žinojo.

Vainiu, Tamsta vadini save ir mane "neblogais patriotais". Dėkoju už manęs įvertinimą, bet, deja, nedrįsčiau prisimti tokios garbės. Savęs niekad nelaikiau ir dabar nelaikau kokių patriotu, išsiskiriančiu iš kitų. Tik visuomet save vadinu ir vadinsiu lietuviu. Tokiu gimiau, tokiu ir mirsiu. Tokiais esame visi, mėgina sperečytis už tautinį išlikimą ir už nepriklausomos Lietuvos atstatymą. Tik mažylė dalis, kaip visais lai-

Amerikos darbininkų streiku trečiajame metų ketvirtyje buvo mažiau, negu anksčiau. Rugsėjo mėnesį prarasta 1,830,000 darbo val.

kais ir visose tautose pasitaiko, nueina su tautos ir valstybės priešais.

O Tamsta, Vainiu, gindamas tautos ir valstybės išdaviką, ar tikrai save laikai "neblogu patriotu"?

Laikyk save kuo nori, bet ar tokiu Tamstą laikys nepatriotai, bet lietuviai (mano pabr. J. V.).

Vainius, atleiskite, svaistioja, minėdamas Vaicionui priimtinius vadovėlius. Ieškokite, kur norite, bet niekur nesu pamėginęs man priimtino vadovėlio vardo. Dėl to Vainius tikrai negali žinoti, kiekie vadovėliai man priimtini, kiekie ne.

Tokiu siauru žvilgsniu žiūrint, ar vienam, ar kitam asmeniui vadovėlis priimtinas ar ne, — nužygiuosime netoli. Reikėtų spręsti klausimą iš esmės: ar tas ar kitas vadovėlis gali būti tinkamas mūsų amžui.

Snekamės ne spėlojimais, o tikrais faktais. Jeigu sakau netiesą, prašau įrodyti.

Iš kur, pagaliau, Vainius ištraukė, jog aš siūlau liniuotę, kampa, tėvų iššaukimą ar kitokį vaiko pagądinimą? Siukštu, apie tokius dalykus niekad ir niekur nesu kalbėjęs nei viešai, nei privačiai. Kas skaitė mano paskutinį rašinį "Rūtelė" kritikuoju, tikrai atsimins, jog tokių dalykų nerašiau, — taigi, iš Vainiaus pusės vėl didelė netiesa.

Tenka grįžti vėl prie to pačio: ar Vainius tikrai mano rašinį skaitė?

To negana. Vainius žygiuoja dar toliau. Girdi, po tokių metodų panaudojimo klasės gali likti tuščios.

Pats išsivalgojęs tokius metodus, Vainius iš jų ir išvadas susidaro. Gražu, ar ne?

Kažin ar bent vienas vaikas nuėjo į liuanistinę mokyklą savo noru ir valia? Tikriausiai, jis,

ir nežinojo apie tokių mokyklų buvimą. O vaikus atvedė į mokyklas tėvai, vaikai dažnai galvoję: matote, dar atėmė man valandas nuo draugų ir žaidimų!

Jeigu atsirastų pavyzdys, kad mažasis pats susirado liuanistinę mokyklą ir savarankiškai, be tėvų įtaigojimo, į ją nuėjo, prašom pasakyti. Mes tokį kelsime spaudoje, nurodydami nepakeičiamu pavyzdžiu.

Taigi, jeigu lietuviai tėvai nebūtų vaikų į liuanistines mokyklas suvedę, tikrai suolai būtų buvę tušti.

Ir vėl, jeigu netiesą sakau, prašau įrodyti!

Ir ką mokykla duos, vaikas, norėdamas ar ne, priims. Jeigu ne taip, įrodykite.

Vainius siūlo prisitaikyti dabartinės mokyklos reikalavimus. Deja, aš nesilyčiau. Matome, kas darosi šiame krašte, prie tų "reikalavimų" taikančių. Krašto vadovaujami auklėjimo asmenys nuogastauja: kas bus toliau, jeigu jaunimas ne tik kad neturi idėjos, bet ir jo poelgiai reikalingi policijos sudrausminimo.

Įrodykite, jeigu netiesybė! Ir siūlykite, Vainiu, ir toliau liuanistikoms mokykloms eiti panašiu keliu!...

Tik ar tokį kelią pačios mokyklos sutiktų priimti? Jos, be abejonės, supranta, kur gali nuvesti vainiški pasiūlymai.

Pagrindinis Vainiaus antspaudas yra toks pasakymas. Jį būtina pacituoti: "Jau priprato naudotis dvejetainiais saikais. Vienu sau, o kitu ten pasilikusiemis. Mes be nuodėmės, o kiek išdavikų ten. Būkime žmonės ir jį savo bendrus žiūrėkime ne tobulu, bet paprasto mirtingojo akimis!..."

Sita mintis būtina platesnio išsiaiškinimo.

Visai teisingai. Mes privalome naudotis dvejetainiais saikais. Nes jie, gyvendami pavergtame krašte, yra suvaržyti (ar kas pasakytų "ne"?). Jie laisvės neturi. O mes esame visi laisvi. Tad ir esame tais, privalančiais vykdyti tai, kas mūsų sesėms ir broliams pavergtame krašte uždrausta.

Noriu suprasti Tamstos žodžių "mes be nuodėmės" tikslą. Tamsta, man atrodo, nori pasakyti, kad mes tų nuodėmių turime. Ir tas yra tiesa. Tik mes tas "nuodėmes" vykdome niekieno neverčiami, savo laisva valia, o sesės ir broliai pavergtoje tėvynėje dažnai to negali išvengti. Jie nėra išdavikai. Išdavikai tik tie, kurie pasiduoda okupantui "dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto".

Vienas iš tokių išdavikų ir yra kalbamasis "Rūtelėje" eilėraščių autorius.

Jeigu netiesą sakau, vėl prašau įrodyti.

Iš viso, nevertėtų šnekėtis su asmenimis, okupanto pastatytus žmones ginančiais. Mūsų tikslai visai kiti. Mes mėginame kelti ir parodyti, kaip Vainius sako, "patriotus", bet ne tuos, kurie įsipyriavę gina pavergėjo patikėtinius. Kelias kitas, Bendros kalbos būti negali. Galima ir būtina šnekėtis su liuanistikais, neginančiais tautos išdavikų, bet ieškančiais būdų, kaip vieną ar kitą klausimą geriau ir tiksliau išspręsti.

Ką dabar sakysiu, nebus nuikrypimas nuo temos, bet pacituoto Vainiaus sakinio tolimesnis aiškėjimas.

Vienąsyk, labai draugiškai besišnekant su vienu įtakingu ir tikrai didžiai gerbtinu asmeniu, buvo pasiūlyta tokia mintis po kalbui: idealistai. Kas yra tie idealistai? Jie yra ligonys...

Nei juoktis, nei verkti! Kas gi sukūrė didelius dalykus, jei ne idealistai? Ar ne idealistai pasirašė nepriklausomos Lietuvos atstatymo aktą, ar ne idealistai — savanoriai kūrėjai — jį vykdė, ar ne idealistai išvadavo Klaipėdos kraštą?

Ar ne idealistai sukūrė šiandienės Lietuvos Fondą?

Jeigu nebūtų idealistų, nebūtų nė idėjų, kurios, anot poeto, nemiršta, kaip žmonės, jei jos yra didžios.

Tik idealistų įvykdytos mintys pasilieka istorijos puslapiuose. Ir kilę iš idealistų intelektualai, tą istoriją kuria.

Taigi, Vainiaus pasakymas, jog reikia žiūrėti paprasto mirtingojo akimis, nužemina idealizmą ir intelektualizmą. Konkretiai, nors jis tiesiog to nepasako, aišku, kad mūsų, paprastųjų mirtingųjų, kelias pats geriausias.

Aš renkuosi kitą kelią. Strazdelio. Jis ejo prieš srovę. Dėl to Strazdelis pasiliko.

Tą kelią renkuosi ne sau, bet visai lietuvių išelvijos tautai siūlau. Kad tauta neliktų "paprastųjų mirtingųjų" tauta. Pasukitiniuju atveju nieko kita neliktų, tik pasiduoti nutautėjimui, pasiduoti okupanto užmačioms.

Kokį tikslą Vainius turėjo galvoje taip mums nustumkėti, nežinau. Reikėtų paklausti jo paties, bet, labai abejoju, ar jį pavyks surasti, nes vargu jo vardas yra tas, kurį davė po savo rašiniu.

Ir vėl prašau to paties. Įrodykite, kad sakau netiesą.

Ką Vainius turi galvoje, sakydamas "bendrus", visai negalima suprasti. Ar liuanistikus, ar okupantus, ar išdavikus, ar visus žmones, ar savo draugus?...

Būkime žmonės, teigia Vainius. Per mažas noras, jei ieškotume tautai ir žmonijai gerėjimo. Verčiau remtis Vydūnu. Atsimename "sau ir ne sau žmones" Taigi, siūlymas atmesti tobulojo žvilgsnį, lygus tapti Vydūno "ne sau žmonėmis". Nesu-prantu, iš kur Vainius ištraukė pasakymą, jog aš meto mokyklose to mes buvome mokomi. Netiesa, Vainiu! Mes buvome mokomi eiti vėdinuokiuoju keliu, "iš praeties tavo sūnūs te stiprybę semia", taip pat ir Kristus žodžių keliu: "būkite tobuli, kaip mano Tėvas yra tobulas".

O gal Vainius mokėsi išskirtinai kitokioje mokykloje?

O aš mokinausi Marijampolės garsioj gimnazijoje, iš kurios išėjė didieji: Grinius, Jablonskis, Kriaučiūnas, Vaicaitis, Kudirka, Basanavičius ir kiti.

Jie ieškojo tobulos tautos žvilgsnio, jie kūrė tautos idealą, — jie ir sukūrė.

Kas būtų buvę, jei jie būtų žiūrėję "paprasto mirtingojo akimis"?

Lyg ir atrodė, jog "Rūtelės" klausimas gal ir vertėtų baigti. Sakykime, pakankamai daug kiekieno pasakytas, reikalas iš esmės išaiškintas. Ateities vadovėlių rašėjai, anot Skirpsto "Dirvos" nr. 58, ateityje nepadarys tokių klaidų. "Klysti žmoniška, bet — kvaila klaidoje ir toliau pasilikti. Užnot ilgais straipsniais teisingai, tarkime: culpa nostra! Ir išsižadėkime daugiau panašių klaidų nepakartoti. Argi čia dar kas nors yra neišku?"

Toliau Skirpstas veda: "Nedraskykime akių kritikams, neieškokim atpirkimo ožių, o pažiūrėkime gilyn ir iš esmės. Ar tik nebus permenkas mūsų budrumas tautos reikalams?"

Skirpstas puikiai sugėba pasakyti kelias sakinius visą esmę. Ir ar jis netiesą sako?

Tačiau "Rūtelė" padėtis liuanistikos visuomenės tarpe pradeda keistis. Po vaikams vadovėlio priedanga pradėdama teisingai tautos išdavikai. Vadovėlis tampa jau nebe vadovėliu, o kažin kokių užnugaru teisingai smerktinus dalykus.

Reikia vėl sutikti su Skirpstu: "...vadovėlis liuanistikinei mokyklai — tai mūsų vaikų auklėjimo katekizmas, todėl čia viskas turi būti — tikra ir gryna be abejojimo"...

Taigi, šie pokabaliai spaudoje iš vienos pusės rašėjų tapo naudoti visi kitiems, tik ne vadovėlio klausimams spręsti, reikalams.

Išvada: kad nebūtų ir toliau panašių išsimušimų, "Rūtelė" reikėtų tvarkyti vienai ar kiti. Vienas būdas: visai atsisakyti nuo jos, o antras — ją perdirbti, išimant netinkamus rašinius. Tuo būtų parodyta, jog "Rūtelė" netapo kokiems kitiems tikslams atpirkimo ožiu, o nusikratė blogomis įtakomis tapdama, anot Skirpsto, tikru katekizmu.

Palikus vadovėlį, koks jis dabar yra, kiltų mintis, jog vadovėlio leidėjai ir aprobatoriai prietarė anai grupei, vadovėlį panaudojusiai saviems tikslams. Nesant jokio paaiškinimo, dalis liuanistikos visuomenės gal ir susitų prie sprendimo: jeigu "vadams" gerai, tai kodėl mums turi būti blogai?

Matome, kaip, greičiausiai, netikėtai vadovėlio patvirtintojai užsikrovė dar viena atsakomybe ant savo pečių.

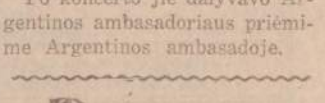
Lauksime jų žodžio ir sprendimo.

O dėl Vainiaus ir jam panašių? Sako, reikia laikytis spaudos etikos. Taip ir mėginasi, tačiau didžio publicisto sakini, norėčiau pabaigai panaudoti: "Kas po savim pasislėpina, tai ne srovė: srovė teka ir neša"...

Gerbiamas Tume - Vaižgantai, koks Tu talentas, ir kaip mums panašių šiandien trūksta!

— Argentinos ambasadoriaus kviečiami, Lietuvos atstovas ir p. O. Kajeckienė, 1969 m. lapkričio 10 d., dalyvavo Liener auditorijoje Argentiničių Orchestra Camerata Berilochė koncerte.

Po koncerto jie dalyvavo Argentinos ambasadoriaus priėmimo Argentinos ambasadoje.

Savo namine vaistu spintelę reikia nepaprastai tvarkingai ir tvarkingai užteikti, kaip ligoniai vaizdelyje parodyta: išimti visas butelius ir išmarginti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas, patikrinti, kokiu vaistu trūksta ir juos papildyti kad būtų bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

Advertisement for Brighton Savings and Loan Association. Features 'HIGH RATES' with 4.75% and 5.25% interest rates. Text includes 'Savings Insured to \$15,000.00' and 'BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, 4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632'.

Advertisement for 'Gyvai perkamas' (Alive and purchasable) by Povilo Laurinavičiaus romanu. Title 'BE DRUSKOS'. Text describes the book's content and availability: 'Kieti viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.' Includes contact information for 'NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608'.

Large advertisement for Universal Savings & Loan Association. Features a tree logo with dollar signs. Text: 'Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!'. Offers '5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS' and '4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS'. Address: '1800 So. Halsted St, Chicago, Ill. 60608'. Includes phone number 'Tel. HA 1-3070'.

Advertisement for Midland Savings and Loan Association. Features 'Quarterly dividends are very interesting' and 'MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION'. Offers '4 3/4% PASSBOOK SAVINGS' and '5 1/4% 6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES'. Address: '4040 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60632'.

Advertisement for 'KNYGA - GERIAUSIA DOVANA' (Book - Best Gift). Lists 22 books with prices. Text: 'TIEMS, KAS NORI ŠVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIULOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:'. Includes contact information for 'NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608'.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60609. Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per 3 months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
trims mėnesiams \$4.50	viename mėnesiui \$1.50
Kanadoje:	
metams \$18.00	pusei metų \$10.00
viename mėnesiui \$2.00	
Užsieniuose:	
metams \$21.00	pusei metų \$11.00
viename mėnesiui \$2.50	
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60609. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams \$18.00	pusei metų \$10.00
trims mėnesiams \$5.50	viename mėnesiui \$2.00
Užsienio vietose:	
metams \$21.00	pusei metų \$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

TAIP REIKIA DIRBTI!

Lapkričio devintoji diena tikrai neužmirština Amerikos lietuvių istorijoje. Jos nuopelnas priklauso Čikagos Anglijos Lietuvių Klubui.

Minėtas klubas pasikvietė iš Anglijos gyvenančius rašytojus, norėdamas čikagiečiams parodyti jų sugebėjimus, kaip dažnas taria.

O aš sakyčiau kitaip: klubas pasikvietė rašytojus, norėdamas juos parodyti mūsų lietuviškajai visuomenei. Parodytas retas gestas, atsiremiąs į Lietuvos Bendruomenės norą padaryti kame judėjimą lietuviškame gyvenime.

Tenka labai apgailestauti, jog ne visi kvietieji galėjo iš Anglijos atvažiuoti. Savaimi suprantama: darbo sąlygos sutrukdė.

Tačiau iš jų du mus pasiekė: Vladas Šlaitas ir kun. Jonas Kuzmickis — Gailius.

Abiejų rašytojų skaitomieji kūriniai buvo pertraukiami plojimais. Tuo buvo parodyta, jog Čikagos lietuviai vertina savuosius kūrėjus, iš toli atvažiusius. O tų lietuvių, vis dėlto, lyg ir per mažai buvo susirinkę, bet daugiau, kaip kituose kultūrinuose rengimuose. Puspunkto šimto, — tai yra šis tas.

Bet ne per daug. Jeigu kada mėginame sukurti valio, tai tas "valio" priklausytų aktorei ir dainininkei Elena Blandytėi, perdavusiai ištraukas iš R. Spalio (Anglijoje gyvenančio rašytojo) iš jo knygos "Alma Mater".

Blandytė išėjo scenon vakariniu drabužiu. Jos drabužis buvo išpūdingas tuo, jog buvo papuoštas lietuviškų tulpių žmežgimais. Ne pirmas kartas Blandytėi taip pasirodyti. Kas klausė jos koncerto Jaunimo Centre, išpildant Banaičio harmonizuotas dainas, tas tikrai pastebėjo panašų apsirengimą.

Tai sunku yra įprėti. Tas klausimas bus nagrinėjamas ir konferencijoje.

Dr. Jean Mayer televizijoje surengtame simpoziume pareiškė, jog Amerikoje apie penkiolika milijonų žmonių kenčia nuo neprievalgio. O neprievalgis gali reikšti badirūšį, o taip pat ir maitinimosi nebalansuotą maistą, — tokiu maistu, kuriam trūksta baltymų ir kitų tinkamų mitybai reikalingų dalykų.

Dr. Mayer yra įsitikinęs, jog toji konferencija atkreips Amerikos žmonių dėmesį ir paskatins juos reikauti, kad Kongresas nedelsdamas imtųsi žygių kovai su neprievalgiu, kuris yra palietęs milijonus žmonių. Jo manymu, paskyrimas nuo trijų iki penkių milijonų dolerių trijų metų būvyje pašalintų badavimą Amerikoje.

tos eilėraščių. Jo pavardė: St. Juozapavičius.

K. Brazdžionytė paskambino Chopino kūrinį. Džiugu, kad lietuviškasis jaunimas ateina į sceną, tautiniai drabužiais pasipuošę. Brazdžionytė yra viena iš jų.

Tą, kaip rengėjai vadina, Anglijoje gyvenančių rašytojų viešnage, Čikagoje, aišku, pradėjo pats klubo pirmininkas L. Venckus.

Sako, kad dar ir kitas Anglijoje gyvenusių lietuvių klubas yra. Atsiprašau, tikrai yra ir gražiai dirba darbus. O kas mums? Tegul tokių klubų būna ir dešimt. Kad tik jie mums duotų panašių lietuviškų kultūrinių pasirodymų.

Ką mūsų mokslininkai nuveikė Vokietijoje 1945-1950

Lietuviai mokslininkai, susisipietę 1947. V. į Lietuvos Profesorių Draugiją užsienyje, organizuoti tęsė nuo 1944 m. rūdus pradėtų tremtinių tarpe kultūros ir švietimo darbą. Baigė registraciją mokslininkų, ypač dirbusių Lietuvos aukšt. mokyklose. Suskaičiuota apie 200. Draugijon įstojo apie 100. Kai kurie kolegos pradėjo dėstyti liuanavistikos mokslus po karo atsigavusiose Vokietijos universitetuose. Pvz., Tiubingene. Globojo studentus lietuvių, kurių studentų organizacija priskaitė daugiau kaip 2000. Pvz., buvę dekanai (A. Damašis, S. Dirmantas, S. Kolu-paila) užstodavo savo b. studentus, kad jiems būtų įskaityti Lietuvoje atliktos pratybos, projektai ir išlaikyti egzaminai. Paremdavo ir savo kolegas doktorantus. Dingusių mokslo eigos dokumentų vietoje išdavinėjo pakaitalus ir paliudydavo vertimus iš lietuvių kalbos. Prie vokiškų aukšt. mokyklų buvo paskirti studentų reikalams įgaliotiniai.

Vienas LPDU "skrajojantis" valdybos narys lankydavo, informuodavo, globodavo didesnius mūsų akademinio jaunimo būrius. Nariai prie Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Centro ir apygardų skirstė stipendijas ir iš BALFO gaunamas gerybės. Prisidėjo prie įsteigimo Hamburgo —Pinnebergo ir Miuncheno UNRRA-os universitetų pabėgėliams ir juose lietuviškų sekcijų veikimo. Bendromis su Inžinierių ir Architektų Sąjungos jėgomis buvo suorganizuoti ir eilė metų veikė du technikumai lietuviams ir vieni Aukštieji Kursai (Kempene) o taip pat daug technikos ir amatų mokyklų stovyklose.

Talkininkauta ir gimnazijoms. Leista techniška spauda, žurnalai, vadovėliai. Dirbtai VLIKe, Vykdomoje Taryboje, Lietuvos Atstatymo Komisijoje: planuota ūkio ir pramonės atstatymas, aukštųjų mokyklų

sistema, valstybės organų sistemos racionalizavimas. LPDU atstovai veikė Kultūros Taryboje, Kultūros Draugijoje, Socialinių reikalų tarnyboje ir kt. Akademiniams pasauliui ruošta memorandumai apie mokslo ir mokyklų padėtį rusų ir nacių okupacijų metu. Smarkiai sukruto mūsų menininkai. Be mirtųjų draugijų reikia paminėti profesines agronomų, miškininkų veterinarų ir kt.

Pagyvėjęs emigracijai į užjūrius, kad vėl neišsisklaidytumėm, buvo skirti įgaliotiniai — ryšininkai: Čikagoje, Los Angeles, N. Yorke, Philadelphijoje. Buvo viltis Rytų Europos

naujiems emigrantams įsteigti JAV ir Kanados specialų universitetą. S. D.

GIRTAS SUO

Graikijos sostinėje Atėnuose policininkui Dominicui teko teko įvykdyti keistą areštą. Jis areštavo policijos langų Miliją, kuris prisilaikė langams valyti skysčio ir pasigėrė. Suo nakčiai buvo uždarytas vienutėje išsipagurioti.

GERAS TEISMAS

Pienininkas Michailas Goros Jugoslavijoje už neatšargų vairavimą buvo nubastas sumokėti 6 svarus.

Kadangi Goros neturtingas, tai teismas nutarė padėti jam nugalėti piniginius sunkumus — per jį du mėnesius imti teismo tarnautojams pienu ir jam iš anksto išmokėti uždarbį.

Lietuvos atstovas, J. K. Jacek, 1969 m. lapkričio 17 d. pareiškė užuojautą Gyanos ambasadoriui — mirus Gyanos Generaliniam Gubernatoriui.

REMKITE TUOS BIZNERTUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Maisto, mitybos ir sveikatos konferencija

Baltųjų Rūmų iniciatyva Washingtono buvo suaukta nepaprastai svarbi konferencija, kurioje bus svarstomi maisto, maitinimosi ir sveikatos klausimai. Konferencija prasidėjo vakar ir tęsis tris dienas. Numatoma, kad joje dalyvaus apie 2,500 mitybos ekspertų. Konferencijos organizavimu rūpinosi dr. Jean Mayer, specialus Prezidento konsultantas ir vienas labiausiai pasižymėjusių maitinimosi ekspertų.

Vis labiau ryškėja, kad Amerikoje, kuri yra laikoma turtingiausiu kraštu pasaulyje, neprievalgis (nedavalgymas, pusbadžiavimas) nėra nugalėtas. Įvairių komisijų ir organizacijų tyrinėjimai rodo, jog nuo neprievalgio kenčia milijonai žmonių. Vieni jų kenčia nuo nedavalgymo, o kiti — dėl netinkamo maitinimosi, atseit, dėl to, kad valgo nemaistingą maistą.

Maisto paruošimo bendrovės jau pagaminusios nemažai produktų, kurie pasižymi ir maistingumu ir pigumu. Tie produktai vyriausiai buvo skiriami kraštams, kur pasireiškia didelis tinkamo maisto trūkumas. Kadangi ir Amerikoje vis labiau pradeda pasireikšti neprievalgis, tai konferencijoje bus aptariamas ir šiame krašte tų produktų naudojimo klausimas.

Tačiau vienas dalykas yra pagaminti kokį maistingą produktą, o kitas dalykas, taip saktant, įprėti žmonėms, kad jie jį vartotų. Papročiai ir prietariai vaidina labai svarbų vaidmenį. Dažnai žmonės badauja ir net miršta iš bado vien tik dėl to, kad jie yra nusistatę prieš vartojimą jiems neįprasto maisto, arba dėl to, kad jų religija draudžia tą maistą vartoti. Pavyzdžiui, imkime Indiją, kur milijonai žmonių mirė iš bado, nes laikė didžiausiu nusikaltimu skersti "šventąsias lervas".

Su žmonių papročiais ir prietarais tenka susidurti ir naujų maisto produktų gamintojams. Sakysime, viena bendrovė pagamino naują maisto produktą, kuris yra vadinamas "inkaparinus" ir yra turtingas baltymais, o kita — kukurūzų — sojos — pieno mišinį "sasi", taip pat turtingas baltymais. Tie produktai buvo skiriami Lotynų Amerikos biednuomenei. Nežiūrint jų pigumo ir maistingumo, tik vienoje valstybėje (Kolumbijoje) jie turėjo kiek didesnį pasisekimą.

Tai bendra taisyklė: paprastai kas nauja ir neįpras-

ta, tai sunku yra įprėti. Tas klausimas bus nagrinėjamas ir konferencijoje.

Dr. Jean Mayer televizijoje surengtame simpoziume pareiškė, jog Amerikoje apie penkiolika milijonų žmonių kenčia nuo neprievalgio. O neprievalgis gali reikšti badirūšį, o taip pat ir maitinimosi nebalansuotą maistą, — tokiu maistu, kuriam trūksta baltymų ir kitų tinkamų mitybai reikalingų dalykų.

Dr. Mayer yra įsitikinęs, jog toji konferencija atkreips Amerikos žmonių dėmesį ir paskatins juos reikauti, kad Kongresas nedelsdamas imtųsi žygių kovai su neprievalgiu, kuris yra palietęs milijonus žmonių. Jo manymu, paskyrimas nuo trijų iki penkių milijonų dolerių trijų metų būvyje pašalintų badavimą Amerikoje.

VINCAS ZEMAITIS

LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJE

(Santykiai su mūsų kaimynais lenkais)

2

Tolesnė to laiko lenkų klasta buvo Romos imperatoriaus Vytautui Didžiajam pripažintos ir pasiūtos karališkos karinės pagrobimas, ir vis atnaujinamuose unijos aktuose išskylančios Lietuvos pavergimo kėsiai. Tai ypač išryškėjo Liublino unijos akte, kai viešai skelbiant ir lietuvių atstovų įtikinėjam — gyventi broliškai taikoje, čia pat jėga buvo pagrobtos net 4 pietinės Lietuvos vaivadijos, lietuvių nuo totorių išlaisvintos. Tai, anot J. Dainausko, buvo pirmas Lietuvos padalinimas, kuris nulėmė lenkų sukurtos Rzeczpospolitos sekančius tris galutinius padalinimus.

Zmonijos ir valstybių istorija aiškiai parodo, kad viskas, kas statoma ant smurto, apgaulės, klastos pagrindu, netveria ilgai ir yra visų imperializmo žlugimo priežastimi (taigi, taip pat ir raudonojo). Jei tas dvi valstybes saistė unijos ryšiai būtų buvę pagrįsti abipusio susipratimo ir lygybės dėsniu, sunku būtų sutikti, kad jos pradžioje daug silpnesnių kaimynų būtų buvę nukariautos ir pavergtos. Ir jos nebūtų taip nugarbingai žlugusios net tris kartus be ypatingo pasipriešinimo kaimynų pasidalintos.

Liublino unijos aktu sunkiai sulipdytą

respubliką sužlugdė valdovų savo valdiniam religinė netolerancija ir antagonizmas, lenkų magnatų egoistiškai tikinė — baudžiavinė politika Ukrainoje sukėlė kazokus. Jie dėl lenkų kaltės savo maištais labiausiai susilpnina bendrą valstybę. Toliau, iš Lenkijos kilęs bajorų luomo laisvųjų įsigalėjimas su jame būdingu *liberum veto*, kai privatūs reikalai buvo statomi aukščiau bendrų valstybinių, vieni kitais (lietuvių lenkais) nepasitikėjimas, stoka tvirtos, su pasišventintu viską tvarkančios rankos ir — kas svarbiausia — sveikos išminties (cammon sense).

Jei pažvelgsime atidžiau į lietuvių imperijos kūrybos ir kovų su kryžiuočiais laikotarpį (sakysim, nuo Mindaugo iki Vytauto Didžiojo laikų), mes pastebėsime tvirtą ranką, religinę toleranciją, sugebėjimą išmintingai administruoti net svetimus kraštus, tvirtai siekiant užsibrėžto tikslo, valdovų tarpusavy darų sugyvenimą (sakysim brolių Algirdo su Kęstučiu ir vėliau pusbrolių — Vytauto su Jogaila susitaikymu). Šie, sakyčiau, lietuviško "common sense" — valstybės tvarkymo pradai matomi dar pradžioje Jogailaičių dinastijos valdyme, bet vis jau smunkančiam santykiuose, kai nuo Liublino unijos pilnai įsigali lenkiški valdymo pradai.

Tenka tik prisiminti, kokiose sunkiose ir nepalankiose aplinkybėse teko lietuviams atkurti savo laisvą valstybę, pradedant 1917 metais ir tai dėl lenkų trukdymų. Maža to, jie yra davę stiprių valstybinių beatsikuriančią Lenkijos valstybei. Iš daugelio aš čia paminėsiu šiuos tris Ze-

maitijos bajorus: Narutowicz (Narutį) — pirmą Lenkijos prezidentą, Pilsudskį (Ginotį) — maršalą, sėkmingai kūręs ir tvarkęs Lenkiją per daugelį metų, gen. Anders — Andrzejewski (Andrių — Andrijauską) kovojusį už atstatymą Lenkijos valstybės, Tiesia, Pilsudskis skaudžiai nuskrudė savo gimtąjį protėvių kraštą (dėl Vilniaus), bet po jo, tvarkęs Lenkiją Bekas padėjo Hitleriui pasidalyti ir sužlugdyti Čekoslovakiją, įteikė Lietuvai ultimatumą, etc. Įdomu, kokiais keliais būtų nuėjęs Lenkijos valstybės gyvenimas, jei nebūtų buvę Pilsudskio? Kiek tai liečia Lietuvą, gal mes būtume palikę gerai kaimynais ir net sąjungininkais.

Gal būt, lenkams, ypač iševijoje, yra pagrindo (stokojant kritiško žvilgsnio) džiaugtis ir didžiulis Liublino unijos akto laikinai laimėjimais. Bet mums lietuviams — jis primena savosios, senosios valstybės gėdingą žlugimą, sulenkėjimą ir sugudėjimą nemažų lietuvių etnografinių plotų ir daugumos lietuvių aristokratijos (gente lituani, natione poloni), didelių dvasinių ir valstybinių turtų praradimą ir pagrobimą, pragaištingus su dideliais nuostoliais (didesniais už Lenkijos) 1831 ir 1863 metų sukilimus, 40 metų lietuvių spaudos uždraudimą (rusai ją uždraudė ne vien rusifikacijos, bet ir apsaugos nuo lenkų įtakos tikslais), lenkų pastangas sužlugdyti beatsikuriančią Lietuvos valstybę (pe-oviakai!), klastingą Suvalkų sutartį, Vilniaus pagrobimą, želigovskindą, 20 metų tarp naujai atsikūrusių Lenkijos ir Lietuvos valstybių "kinų" sieną, ultimatumą...

Po to (nors Lenkijai oficialiai pripažinus laisvą Lietuvos valstybę) jos pirmojo atstovo Chorwato laike iškilmingų pietų Kaune (1938) Lietuvos viešbuty, švenčiant 1791 m. geg. 3 Lenkijos konstitucijos šventę, buvo pakeltas toks tostas: "Abysmy, my, Poselstwo Rzeczpospolitej Polskiej w Litwie, stali sietu najrychlej Wojewodztwem Kowieniskim" (Kad mes Lenkų respublikos pasiuntinybė Lietuvoje greičiau taptumėm Kauno vaivadija). (Zr.: Leon Mikiewicz, Wspomnienia Kowienkie, psl. 60).

Lenkai Liublino unijos dvasioje ne tik dėjo pastangas visiškai sužlugdyti taip daug gero Lenkijai padariusią, jų kelių šimtų metų ištikimą partnerę — Lietuvos valstybę, kas aiškiausiai rodo, kad jie 1791 metų geg. 3 d. konstitucija mėgino Lietuvą padaryti paprastą Lenkijos provinciją. Maža to, jie stengiasi savintis ir to laiko lietuvių kultūrą ir civilizaciją. Štai Varšuvoje išleistoje 1959 m. knygoje: "Polnische Gelehrte und ihr Beitrag zur Weltwissenschaft" autorius Marian Dobrowolski įrašo lenkaiš Vilniaus akademijos rektorius, jezuitą Martyną Pocebutą (1728 - 1810), pasaulinio masto mineralogą bei geologą Ignaciją Domeiką (1801 - 1889), kuriam Čilės vyriausybė davė "Čilės mokslo apaštalo" vardą, karo inž. artilerijos generolą Kazimierą Semenavičių - equitis lituani, gyv. XVII šimt., pagarsėjusį visoje Europoje, artilerijos vadovėlio autorius. Nekalbant apie daugelį kitų, visi jie iki vieno, be jokių rezervų, pristatomi kaip lenkai, lenkų tautos sūnūs. Kiekvienas kultūringas žmo-

gus, perskaitęs šią arba jai panašią knygą. ("Polnische Universitäten" 1959. Aut. Zofia Skubala, Zbigniew Tokarski), gali tik stebėtis, kad tokia sena su 700 metų praeitimi lietuvių tauta nepagimdė nė vieno pasaulinio masto mokslo ar meno atstovo.

Tokios gana liūdnokos mintys ir išvados kilo šio str. autoriui perskaitęs lietuvių spaudoje Liublino unijos tema straipsnius: B. Pupalagis: "Liublino unija ir jos padariniai", priedas kovo mėn. 22 ir 29 d. 1969 m.) J. Dainauskas: "Liublino unijos 400 metų sukakties minint". Zr. (1 dalis, — kovo mėn. 29 d., II d. — geg. mėn. 24 d., 1969 m. Seimo darbų pradžią, III d. — rugs. mėn. 13 d. Pirmasis Lietuvos padalinimas 1569 m.) Barbra Radvilaitė — Didžioji Lietuvos kunigaikštienė ir Lenkijos karalienė". (Zr.: "Naujienos", priedas, liepos mėn. 12 d. 1969 m.) Ypatingai platų straipsnį, tiesiog studiją, lietuvių — lenkų unijos reikalui nuo senų laikų (1385) iki šių dienų davė Jonas Augustaitis — "Lietuvos - Lenkijos unija, jos pasekmės ir atgūgos" (Zr.: "Naujienos", pradedant kovo mėn. 13 d., baigiant geg. m. 5 d., viso 41 atkarpa). Taip pat ir mūsų istorikai J. Jakštas ir Z. Ivinskis Liublino unijos tema yra turėję paskaitų. Pirmas — sausio mėn. "Istorijos Draugijos" susirinkime, Čikagoje, antras — "Lietuviškų studijų savaitėje" liepos mėn., Vokietijoje. Reikia tikėtis, kad jos pasirodys spaudoje. Prof. prof. dr. Z. Ivinskio, vieno toje paskaitoje gana keisto siūlym — teigimo teks vėliau grįžti.

(Bus daugiau)

Looking for the world's biggest farming challenge?

You'll find it in the Peace Corps.

The Peace Corps Agricultural Desk
Washington, D.C. 20525

Please send me information.
 Please send me an application.

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Advertising contributed for the public good.

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PRespect 8-3229
Rezid. telefonai: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telef.: PRespect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikta; antradieniai ir penktadieniai.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisus uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 69th PLACE
Phone: RPublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
3434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., ketvirtadi. nuo 1-4 ir 7-9,
antradi., penktadieni. nuo 1-5, treči.
ir šeštadi. tikta susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniai, penktadieniai
2-9 v., šeštadieniai 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradi., penkt. 10-4, ir
šeštadi. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiepia, skambinti MI 8-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3944 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treči. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-7278

Ofiso telefonai: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadi., ketvirtadi. 5-8 val. vak.,
antradi., penktadi. 1-4 popiet.

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadi. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniai uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradi. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadi. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadieni.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniai
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadi., antradi., trečiadi.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadi-
eniai 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIlson 8-4195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatšiepia, tai telefonai: GI 8-8198

**KIEK KAŠTUOJA
MEDŽIŲ KIRTIMAS**
Chicago's meras susikirtu
su B. G. A. direktorium

Geresnės Valdžios asociaci-
jos (B. G. A.) pirmininkas Ri-
chard Friedman pasikalbėjime
su spauda apkaltino Chicagos
miesto administraciją, kad jos
miesto miškų biuras (City For-
est bureau) skriaudžias mokesčių
mokėtojus po trejetą milijonų
dolerių kasmet, sukurtai
padidindamas nukertamų med-
žių storumą.

Asociacija ištyrusi 110 med-
žių pašalinimą.
Biuras turi 507 tarnautojus,
kur esą po vieną prievaždį
kiekvieniems dviem darbinin-
kams ir iš jų mažiausiai 12

Val. Ofiso: 847-5900; rez. PR 6-4258
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 1-4 p. p.
Trečiadi. ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.,
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PRespect 6-5984

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprausta.
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
23" SPALVOTA TV
TIK 430 Dol.
PASISKUBINKIT!
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
ATD. IR SEKM. 11-4

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPa,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadieni. ir sek-
madieni. nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Vakarų šou: Pirmadieniai 7 r. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE
CHICAGO, ILL. 60628

— Bridgeporto Lietuvių Namų Sa-
vininkų Draugijos priešmetinis susi-
rinkimas įvyks antradieni, gruodžio
2 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoje,
31 33 So. Halsted St., 7:30 val. vak.
Visi nariai ir narės kviečiami į susi-
rinkimą, nes yra daug svarbių reika-
lių aptarti ir taigi bus rinkimas val-
dybos 1970 metams. Po susirinkimo
bus vakšės.
A. Kaulakis, rašt.

— Chicago's Lietuvių Brighton Par-
ko Moterų Klubo priešmetinis susi-
rinkimas įvyks gruodžio 4 d., ketvir-
tadieni, 4500 So. Talman Ave. 8 val.
vak. Bus renkama 1970 metams Val-
dyba ir yra daug kitų svarbių reika-
lių aptarti. Po susirinkimo bus vakšės.
M. McNamee, nut. rašt.

— Ervilko Draugiško Klubo prieš-
metinis susirinkimas įvyks trečiadieni,
gruodžio 3 d., 4500 So. Talman
Ave. 8 val. vak. Bus renkama 1970
metams valdyba ir yra daug kitų la-
bai svarbių reikalų aptarti. Po susi-
rinkimo bus užkandžiai.
E. McNamee, nut. rašt.

— Joniškiečių Labdarybės ir Kultū-
ros klubo priešmetinis susirinkimas
įvyks gruodžio 2 d., antradieni, 8 val.
vak., Vengliuško salėje, 4500 So.
Talman Ave. Nariai ir narės prašomi
atšilankyti ir aptarti kuopus reikalus.
Bus renkama nauja valdyba ir komi-
sija knygų patikrinimui. Po susirin-
kimo įvyks draugiškas pobūvis ir vai-
šės.
M. Urbelis, rašt.

— 1969 m. gruodžio 3 d. 7:30 val.
vak. 1401 So. 49th St. Liberty namų
apatinėje salėje kviečiamas SLA 301
kuopus visuotinis priešmetinis susirin-
kimas. Tarp kitų reikalų bus balsuo-
jama pildomosios tarybos nominacija,
taipgi renkama kuopus valdyba 1970
metams. Eina naujų narių vajus, at-
siveskite žmonių.
K. P. Deveikis, sekr.

nuošimė, visų laukia tikimauja.
Rezultatas esą geresnis, nes
mokesčių mokėtojams.
Vieno medžio nupjovimas ir
pašalinimas kaštuojamas mieste
\$112, tuo tarpu kai sąskaitos
už kiekvieną medį išeina po
\$222.88.

Jie tai padarą padidindami
medžių storumą. Pavyzdžiui,
nupjautas medis buvo tik 31
colis skersai, o užrašytas 80 co-
lių; medis 27 colių užrašytas
50 ir t. t. B. G. A. reikalauja
pašalinti to biuro generalsu-
perintendentą. Kaltnamas me-
ras Daley, kurs tą reikalą lei-
džias pro pirštus ir vietoje pra-
dėjus biuro valymą bei įvedus
ekonomiją, pareikalavęs šio
biuro reikalams biudžetą pa-
didinti dar \$500,000.

Nieko netrukus meras Daley
per radiją ir televiziją davė
Friedmanui atkirtį, pareikšda-
mas, kad B. G. A. yra respubli-
konų partijos inagis ir tą kal-
tinimą prasimanė partiniais su-
metimais ir pareikalavo, kad
Friedman savo netikslius už-
metimus atšauktų. Jis pareiškė,
kad B. G. A. netiksliai ma-
tavo nupjautų medžių stuo-
brius.

(Chicago Daily News išsidėjo
dvi dideles nupjautų medžių
kelmų nuotraukas, kur paties
kelmo skersmuo rodo 31 colį,
ji miesto darbininkai išmatuo-
dami visą kelmą pagal žemę
parodo, kad tas medis buvo 70
colių ir pagal tą storumą išrašo
sąskaitą).

Į tai nieko nelaukęs atsakė
dir. Friedmanas, pareikalau-
damas, kad pats meras Daley
asmeniškai iširtų kaltinimą,
kad miškų biuras išieikvojęs
daugiau kaip \$2,400,000 visuo-
menės lėšų. "Juo ilgiau jis dės,
juo daugiau kaštuos mokesčių
mokėtojams". Miškų biuras už
medžių pašalinimą išleidžias
metams \$5,400,000 ir iš tos su-
mos uždirbęs tik \$3,000,000.

Kas dėl užmetimo, kad B. G.
A. (Better Government Associ-

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**

— SLA 36-tos kuopus priešmetinis
susirinkimas įvyks trečiadieni, gruod-
žio 3-dia dieną, Chicagos Lietuvių
Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30
val. vak. Visi nariai ir narės kviečia-
mi į susirinkimą, nes bus nominaci-
jos į Pildomą tarybą ir bus rinkimai
kuopus valdybos 1970 metams.
A. Kaulakis, rašt.

— SLA 208 Moterų kuopus susirin-
kimas įvyks gruodžio 3 dieną 8 val.
vak. Dariaus - Girėno salėje, 4416 So.
Western Ave. Po susirinkimo bus ka-
lėdinės vakšės. Atsiveskit savo aka-
numynų.
Ona Parker

— Upytės Draugiško klubo priešme-
tinis susirinkimas įvyks penktadieni,
gruodžio 5 d. 8 val. vak., Vengliuško
sveitainėje, 4500 So. Talman Ave.
Visi nariai prašomi dalyvauti, nes bus
renkama valdyba 1970 metams ir re-
kės daug reikalų aptarti.
Kviečia Valdyba

— Bridgeporto Lietuvių Namų Sa-
vininkų Draugijos priešmetinis susi-
rinkimas įvyks antradieni, gruodžio
2 d., Chicagos Lietuvių Auditorijoje,
31 33 So. Halsted St., 7:30 val. vak.
Visi nariai ir narės kviečiami į susi-
rinkimą, nes yra daug svarbių reika-
lių aptarti ir taigi bus rinkimas val-
dybos 1970 metams. Po susirinkimo
bus vakšės.
A. Kaulakis, rašt.

— Chicago's Lietuvių Brighton Par-
ko Moterų Klubo priešmetinis susi-
rinkimas įvyks gruodžio 4 d., ketvir-
tadieni, 4500 So. Talman Ave. 8 val.
vak. Bus renkama 1970 metams Val-
dyba ir yra daug kitų svarbių reika-
lių aptarti. Po susirinkimo bus vakšės.
M. McNamee, nut. rašt.

— Ervilko Draugiško Klubo prieš-
metinis susirinkimas įvyks trečiadieni,
gruodžio 3 d., 4500 So. Talman
Ave. 8 val. vak. Bus renkama 1970
metams valdyba ir yra daug kitų la-
bai svarbių reikalų aptarti. Po susi-
rinkimo bus užkandžiai.
E. McNamee, nut. rašt.

— Joniškiečių Labdarybės ir Kultū-
ros klubo priešmetinis susirinkimas
įvyks gruodžio 2 d., antradieni, 8 val.
vak., Vengliuško salėje, 4500 So.
Talman Ave. Nariai ir narės prašomi
atšilankyti ir aptarti kuopus reikalus.
Bus renkama nauja valdyba ir komi-
sija knygų patikrinimui. Po susirin-
kimo įvyks draugiškas pobūvis ir vai-
šės.
M. Urbelis, rašt.

tion) esanti respublikonų
frankis, ši asociacija investija-
vusi 10 demokratų kontroliuo-
jamų įstaigų, 13 respublikonų
kontroliuojamų ir 3 neturinčias
politinių ryšių, pareiškė Fried-
man.

— Lietuvos atstovas ir p. O.
Kajeckienė dalyvavo Valstybės
Sekretoriaus ir ponios William
Rogers Dinner 1969 m. lapkr.
25 d., Valstybės Departamente,
diplomatinių misijų sefų ir jų
žmonų garbei.

— Lietuvos atstovas ir p. O.
Kajeckienė, 1969 m. lapkr. 24
d., dalyvavo Congo ambasado-
riaus ir ponios Bomboko suruo-
siamame priėmimo Congo valstybės
šventės proga.

— Ponia William P. Rogers
kviečiama, p. O. Kajeckienė, š.
m. lapkričio 20 d., dalyvavo jos

suruoštoje savo rezidencijoje
arbatėleje.

VYRO FILOSOFIJA
— Jūs, moterys, daugiau pri-
klausote nuo gyvulių pasaulio,
— sako vyras žmonai. — Audi-
nė, pavyzdžiui, atiduoda savo
kaiki jūsų paltams, krokodilas
teikia odą jūsų rankinukams,
gyvatė — jūsų batukams, ir ga-
liū gale atsiranda asilas, kuris už
visa tai užmoka.

DIETA KALTA
Pagyvenusių žmonių pora sė-
di plažėje. Matydama, kad vyras
labai žvalgojis į jaunas mergi-
nas, žmona sako savo vyrui:
— Viljamai, elkis padoriai.
Juk esi vedęs.
— Mieloji, — sako jai vyras,
— jeigu aš laikaus dietos, tai
dar nereikia, kad negaliu skai-
tyti meniu.

A. A.
NIKODEMAS PLEŠTYS
SAVANORIS - KŪREJAS
Gyv. 5302 So. Winchester, Ave.
Mirė 1969 m. lapkričio 30 d., 2:45 val. po pietų, sulaukęs 67 me-
tų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Panevėžio apskr., Užlaūžių kaime.
Amerikoje išgyveno 20 metų.
Paliko nuliūdę: pusbroliu Juozas Griėnas. Lietuvoje liko žmo-
na Ona, dukte Jurena Zimaviėnė su šeima, sūnus Romualdas su
šeima; Rusijoje sūnus Zenonas ir dukte Vilina bei kiti giminės, drau-
gai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Lack - Latekavicz koplyčioje, 2424 W. 69th St.
Trečiadieni, gruodžio 3 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Sv. Panelės Marijos parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
malų bus laidojamas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Nikodemas Pleštys giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį
patarnavimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka:
Giminės.
Laidotuvių Direktoriai S. C. Lack ir Sūnus. Tel. RE 7-1213.

Dvidešimts Metų Mirties Sukaktis

KAZYS BARONAS
Gyveno 8605 S. Marshfield Ave., Chicago, Ill.
Mirė 1949 metų lapkričio mėn. 30 dieną, sulaukęs
59 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Ukmergės apskr.,
Virsnio Vienkiemyje.
Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Paliko nuliūdę: žmona Michalina, pagal tėvus Um-
braznaitė; dvi dukterys: Milda Vaivadienė su šeima ir
Lillian Povilaitienė su šeima ir daugelis giminių, drau-
gų bei pažįstamų.
Mes Tavęs, Mūsų Brangusis, niekuomet neužmirši-
me. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar
vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.
Nuliūdę lieka:
Žmona ir dukterys.

KAZYS BATUTIS
Gyv. 6614 So. Artesian Ave.
Mirė 1969 m. lapkričio 30 d., 10:30 val. vakaro, sulau-
kęs 85 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Šilavoto parap.,
Pakuono kaime.
Amerikoje išgyveno 61 metus.
Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta, sūnus Motiejus, mar-
ti Albina, anūkė Catherine Kramarczyk, jos vyras Jerry,
trys proanūkai: Michael, Paul ir Lori-Ann, anūkas Charles
Batutis, jo žmona Peggy ir du proanūkai: James ir Chri-
stopher, brolienė Mary Batutis ir jos šeima, sesers dukte
Ona Žilinskienė ir jos šeima, brolio vaikai, gyv. Rockford,
Ill. ir Phoenix, Ariz., švogerkė Eva Burbienė ir jos šeima,
Springvalley, Ill. švogerkė Magdalena Popierienė Lietuo-
je ir jos šeima bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Marquette Funeral Home, 2533 W.
71st Street.
Ketvirtadieni, gruodžio 4 dieną 11 val. ryto bus lydi-
mas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Kazio Batučio giminės, draugai ir pažįsta-
mi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti
jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka:
Žmona, sūnus, marti ir giminės.
Laidotuvių Direktoriai Petkus ir Sūnus Tel. GR 6-2345

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Liekumumo arba lūdesio valandose
gražiausios gėlės ir vainikai, antke-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS),
5525 So. Harlem Ave. — 586-1226

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYNIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMIS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MĖSTO
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2814 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-3672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Atviras laiškas JAV LB švietimo Tarybos Pirmininkui p. Jonui Kavaliūnui

Gerbiamas Pirmininke, tikrai, jog esate skaitęs lietuviškoje spaudoje atsiliepimus dėl šleisto lituanistinės mokykloms antrojo skyriaus mokiniams vadovėlio "Rūtelė".

Kai kuriuose rašiniuose švietimo Tarybos pirmininkas p. J. Kavaliūnas, netiesioginiai ir pati JAV LB Centro Valdyba buvo klaujami, ką mano atei-tyje su minimu vadovėliu daryti?

Kaip jau keliais atvejais spaudoje buvo minėta, jog vadovėlyje "Rūtelė" pirmame ir kituose puslapiuose yra įdėti Lietuvos laisvės kovotojų, kartu ir pačios tautos, išdaviko Kosto Kubilinsko, eilraščiai. Jau pakankamai laiko praėjo, per kurį p. J. Kavaliūnas galėjo vienokį ar kitokį savo sprendimą viešai paskelbti. Deja, iki dabar p. Kavaliūnas neatsakė į keliamus klausimus. Taip išsina, kad vadovėlis "Rūtelė" yra tinkamas ir nediskutuotinas.

Jeigu taip, prašau p. J. Kavaliūną, kaip švietimo Tarybos Pirmininką, viešai spaudoje paskelbti.

Tuomet atpultų per spaudą vieni kitų užgauliojami, nes tokie spaudoje besikartoją rašiniai nieko gero nežada.

Be to, jei ir toliau liks tokia pat tyta, kaip ligi šioliai, teks mėginti kitokiomis priemonėmis užbaigti per ilgai užsitęsusias diskusijas, pvz. sukviesti lietuvių visuomenės viešą susirinkimą ir ten apsvaistyti vadovėlio tinkamumą ir jo užklausius. Reikalas yra per daug svarbus, kad būtų galima jį neišspręstą palikti.

Demokratišame krašte vadovaujamosi demokratiniais principais. Turėtų ir p. Kavaliūnas tais principais vadovautis, atsakyti į klausimus. P. J.

Kavaliūno tytelėjimas viską labiau komplikuoja, ypač jeigu nenorime tikėti bloga valia. Šiuo atveju žmonės pradeda įtarinėti.

VATIKANO AKLIOS PILIULIŲ GAMYBOJ Firma ir Vatikanas tokią galimybę prileidžia

Katalikų žinių agentūra NC praneša iš Romos, kad Italijos farmaceutinių gaminių firma Instituto Farmacologico Sero- no paneigė spaudos pranešimus, esą šventasis Sostas turi finansinių interesų šioje firmoje. Ši firma gamina ir platina piliules prieš apvaisinimą. To instituto atstovas pareiškė, esą lokius pranešimus gamina "vaizduotės neturintieji komunistinės spaudos redaktoriai". Tačiau Sero no atstovas atstovavo galimybę, kad koks nors šventojo Sosto administracinis vienetas galėjo ir nupirkti Sero no šerų (akcijų) Milano biržoje.

"Jie galėjo šiandien nupirkti, rytoj parduoti ir niekas dėl to nebūtų gudresnis", jis pripažino.

Jis taip pat teigė, kad faktas, jog princas Giulio Pacelli yra Sero no prezidentas, negali būti įrodymas, kad Vatikanas toje firmoje turi savo interesus. Princas Pacelli yra buv. popiežiaus Pijaus XII gimnaitis.

Pačiame Vatikanas, kaip vienas autoritetingas asmuo pareiškė, nėra įmanoma sužinoti, kokiose firmose Vatikanas turi akcijų. Tai dėlto, kad investimentus supa diskrecija (paslaptis) ir kad Vatikanas turi visą skaičių įstaigų, kurios gali turėti akcijų.

Mokslininkai susidomėjo ir nori iširti, kaip žirafa, didžiausias gyvūnas ant šios žemėlės, gali atlaikyti aukštą kraujo spaudimą — net 3 kartus aukštesnį už žmogaus. Toks spaudimas jai yra būtinas, kad kraujas patektų į smegenis, kurie yra 7 pėdos nuo širdies žirafai geriant ir 12 pėdų — edant.

RAUDONOSIOS ARMIJOS SKAICIUS EUROPOJE

Strateginių Studijų Institutas Londone skelbia, kad Sovietų Sąjunga Kinijos pasieniu pasiantė savo kariuomenę iš Centralinės Azijos rezervų, nieko neišimdamas iš Europos.

Centralinėje ir Rytų Europoje Sovietai dabar turi 32 savo

kariuomenės divizijas, tame tarpe 20 divizijų Rytų Vokietijoje. Lenkijoje turi 3 divizijas (iki invazijos į Čekoslovakiją turėjo dvi); Vengrijoje turi 4, Čekoslovakijoje 5.

Europinėje Rusijos dalyje turi 60 divizijų. Sovietai apsirūpinę branduoliniais ginklais; jų paslapčių satelitams neduoda.

MARTYNAS JANUSEVIČIUS NESUŽEISTAS

Praeitą antradienį Naujienose buvo žinutė, liečianti Martyną Janusevičių, gyv. 7237 S. Troy St. Ten pasakyta, kad jis važiuojęs Troy gatve ir buvęs kito automobilio sužeistas. Žinia netiksli. M. Janusevičius buvo patekęs automobilio nelaimėn, bet jis visai nebuvo sužeistas. Nelaimė vyko kitaip, negu buvo aprašyta, todėl mes mielu noru netikslumus ir taisome. Buvo taip:

Martynas Janusevičius važiuo 72 gatve į rytus, o Clemente Trinidad greitai važiuojęs S. Troy gatve į pietus. Ne Janusevičius įvažiavo į svetimą mašiną, bet portorikietis Clemente Trinidad, nesustojęs prie 72-tros gatvės, įvažiavo į Janusevičiaus automobilį. Skubiai važiujantis Trinidad kirtė į kairią Janusevičiaus mašinos lem- pą ir ją visai įlenkė. Vėliau smarkuolis nulėkė kiton gatvės pusėn, kirtė dar į vieną stovinę mašiną, o dar vėliau rėžė į storą medį, visiškai sumaigydams savo mašinos prieką. Smūgis buvo toks stiprus, kad net priešakinis storus stiklas suaižėjo. Vairuotojo žmona Christine buvo nugabenta į ligoninę, bet jos gyvybės jau neišgelbėjo.

Atvažiuojo policija ir išrašė tiktą Clementui Trinidad. Janusevičius jokio tiketo negavo, nes jis visai nekaltas. Laimė, kad portorikietis palietė tiktai Janusevičiaus mašinos priekį. Jeigu jis būtų kirtęs į vidurį, tai vargu Janusevičius būtų likęs gyvas.

Energingas kovotojas prieš rūkymą Dr. Alton Ochsner su- skaičiavo, kad žmogus, kurs sulaukęs 50 metų amžiaus nėra savo amžiuje rūkęs, turi 8½ metų ilgesnį amžių, negu tas, kurs surūko po pokelį cigarečių per dieną ir rūkyti pradėjo nuo 21 metų amžiaus. Jis dar apskaičiavo, kad kiekviena cigaretė sutrumpina rūkiojui amžių po 14.4 minučių...

Emalė dantims apsaugoti

Praešna, kad Eastmano dantu centro mokslininkai Rochester, N. Y., pradėjo praktikuoti naują būdą dantims nuo gedimo apsaugoti, juos nudažydami tam tikra emale. Ta emalė esanti kaip nagų dažomasis lakas, tik be spalvos. Ta emalė užpildo dantų nelygumus ir apsaugo nuo bakterijų, kurios neberanda kur įsimesti.

Automobilių lenteles jau galima nusipirkti

Illinojaus valst. sekretorius Paul Powell praneša, kad ateinančiais 1970 metais automobilių leidimo lenteles (platus) jau galima gauti pirkti jo

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MANAGER TRAINEES SHORT ORDER COOKS COUNTERMEN — BAKERS Top salary. Wonderful opportunity. APPLY 205 LAKE STREET PIXLEY & EHLERS

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 6 KAMBARIŲ BUTAS Gage Parke. Tel. 434-1740.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

TAVERN — MODERN fully equipped and 7 rooms apartment. 2756 So. SACRAMENTO AVE. AL C. ROPA, HA 1-5503 Evenings call CL 5-2066

Vėl pakėlė pieno kainą

Chicago srities pienuininkai paskelbė, kad nuo šios savaitės pradžios jie "yra priversti" pakelti pieno kainą dar vienu ar pusantro cento kvortai. Jie tik, kad tą pakėlimą pieno parduotuvės perleis pirkėjams, uždedami po dar 2 centus nuo kvortos. Kalti esą fermeriai, kurie per savo Centrinį pieno produkcijos kooperatyvą už 48 kvortų sąskaitą nutarė kainą pakelti 31 centu, tai yra maždaug dviem trečdaliais vieno cento kvortai.

Kaip rūkymas žmogui sutrumpina amžių

Energingas kovotojas prieš rūkymą Dr. Alton Ochsner su- skaičiavo, kad žmogus, kurs sulaukęs 50 metų amžiaus nėra savo amžiuje rūkęs, turi 8½ metų ilgesnį amžių, negu tas, kurs surūko po pokelį cigarečių per dieną ir rūkyti pradėjo nuo 21 metų amžiaus. Jis dar apskaičiavo, kad kiekviena cigaretė sutrumpina rūkiojui amžių po 14.4 minučių...

Emalė dantims apsaugoti

Praešna, kad Eastmano dantu centro mokslininkai Rochester, N. Y., pradėjo praktikuoti naują būdą dantims nuo gedimo apsaugoti, juos nudažydami tam tikra emale. Ta emalė esanti kaip nagų dažomasis lakas, tik be spalvos. Ta emalė užpildo dantų nelygumus ir apsaugo nuo bakterijų, kurios neberanda kur įsimesti.

Automobilių lenteles jau galima nusipirkti

Illinojaus valst. sekretorius Paul Powell praneša, kad ateinančiais 1970 metais automobilių leidimo lenteles (platus) jau galima gauti pirkti jo

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

BRIDAL FITTER FULL OR PART TIME Good starting rate. Experience required GILMORE'S OAK PARK AVE. OAK PARK, ILL. 383-2300

FOR MOTHERLESS HOME HOUSEKEEPER WANTED

Live in. Own room, care of 2 boys 11 & 10 years, good home and salary for right person. 529-2859 Must speak some English.

GENERAL OFFICE

New Commodity brokerage firm has excellent opportunity for bright girl with good typing skills and willingness to learn. Salary open. 641-1363

DICTAPHONE TYPIST

\$475 a month. If you can type 40-50 and take shorthand at 60-70 WPM, large Michigan Ave. Company needs you to assist 2 to 3 men office. Call PAULA MICHAELS, 641-0493 or see personnel, 116 So. MICHIGAN AVE., Suit 904

SOUTH SHORE GENERAL OFFICE WORK

in real estate office. Knowledge of switchboard, 9 to 4:30. 5 day week. RE 4-8300 Mr. BEATTEY

TYPIST

Some general office work. Some filing. Good starting salary. Full time. 467-6336

SECRETARY

Shorthand, typing Interesting work. N. MICHIGAN AVE. \$100 + benefits. 337-1100 Mr. LEE

CLEANING WOMAN

For Northbrook Thursday or Friday preferred 491-1160 or 272-5024 after 6 P. M.

EVANSTON — DAVIS ST.

OFFICE NEEDS EMPLOYEE with practical or academic background in bookkeeping: — some typing. 491-1160 or 272-5024 Aft. 6 P.M. — weekends.

DICTAPHONE TYPIST.

North side manufacturer has immediate opening for experienced dictaphone typist who will answer phone and receive visitors. Small friendly office on North Ave., near Halsted & Elston. Bus lines, 1 block from subway. Good salary—all benefits including profit-sharing. JOHN COLE — 642-5678.

ISTAIKOS, bankuose ir pinigų keitimo kontoroje

nuo šio pirmadienio ir nusipirkus galima tuojau senąsias pakeisti naujomis.

Valstybės sekretoriaus įstaigos, kur lentelės gaunamos, yra 5301 Lexington St., 9901 King Drive ir 540 Elston Ave.

TRUMPAI

— *Venezueloj* gyvenusių lietuvių svarbus pasitarimas įvyks šį penktadienį, gruodžio mėn. 5 d. 7:30 val. vak. p. Genės Baradienės bute, 2301 West 55th St. Prašomi visi Venezueloje gyvenę lietuviai šiame pasitarime dalyvauti.

— *Toronto* Pūtvio Šaulių kuopa š. m. lapkričio mėn. 29 d. atšventė nuo įsisteigimo 15 metų sukaktį. Į šventę buvo nuvykęs š. S-gos pirm. VI. Išganaitis su CV nariais. Šventėje dalyvavo šaulių atstovai ne tik iš Kanados, bet ir JAV — Chicago ir Detroito.

Tauragės Klubas rengia

Naujų Metų sutikimą gruodžio 31 d. 8 val. vak. Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Linksma K. Ramanausko muzika. Įžanga, valgiai, šampanas ir kiti priedai — 6 doleriai. Dėl bilietų įsigijimo prašau skambinti šiuo tel.: GR 6-8417 arba 476-4228 (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIMS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTORA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

BEVEIK NAUJAS 4 modernų butų mūras, 3 po 4 ir 7 kambariai, 59 ir Kedzie apylinkėje. MAISTO KRAUTUVĖ Brighton Parke.

DU PO KETURIUS, medinis ir garažas. Vienas butas su baldais, antras tuščias. 42 gatvė ir Rockwell. \$13,500.

ŠIMAITIS REALTY

INCOME TAX SERVICE 2737 W. 43rd STREET Tel. CL 4-2390

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANĖNYBĖS

Pardavimas ir Taisyimas 2646 WEST 69th STREET Tel.: REpublic 7-1941

DAŽYMAS

Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus. I. RUDIS Tel. CL 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

IR KITUS KRAŠTUS P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

LEO'S SINCLAIR SERVICE

Leonas Franckus, Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing. 5759 So. WESTERN AVE. Tel.: PR 8-9533

APDRAUDŲ AGENTŪRA:

namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išimokėlimo sąlygos. J. BACEVICIUS 6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS

INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775 (Currency Exchange įstaigoj) Pigūs automobilių draudimai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

AMERICAN TRAVEL SERVICE

WALTER RASK, prezidentas 9727 So. WESTERN AVE., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787

Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošime kelionių dokumentus ir visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie ateinančiais metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

SKAITYK FAT'S IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

A—1 CARPENTER 30 YEARS EXPERIENCE all types remodeling, kitchens, baths, paneling, complete ceilings, tile. All work guaranteed. Free estimates. 235-3191

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis 3208½ W. 95th St. GA 4-8654

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, PIRTINIAUSIAS ŽINIAS

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų. Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujasis kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS 2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. 2008 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DEIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaidujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. PRIIMAME UŽSAKYMUS AUTOMOBILIAMS

Vadėjai: E. ir V. ZUKAUSKAI

Jaunas karo laivyno jūreivis gauna instrukcijas iš aviacijos seržanto Earl Perdue kaip prisirišti paršiutą. Šį kartą instruktorius ypatin- gai gerai aiškina, nes jūreivis yra jo sūnus Marvin Perdue.